

Nr 261.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

Enligt förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 167 till 1936 års riksdag godkändes av riksdagen riktlinjer för, bland annat, försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område, varjämte för dylik verksamhet viss medelsanvisning för innevarande budgetår beslutades. Vidare förordades av riksdagen i anledning av väckta motioner, att Kungl. Maj:t skulle låta verkställa utredning angående inrättande, utöver förslag i propositionen, av vissa fasta anordningar för trädgårdsförsök. I anledning därav har utredning i berörda

hänseenden igångsatts genom jordbruksdepartementets försorg. Vidare hava i samband därmed upptagits frågor, som innefatta närmare reglering på vissa punkter av statsmakternas beslut år 1936 angående försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område.

Med anmälan härom torde jag vidare få erinra, att enligt årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkterna 35—40, i avbidan på särskild proposition beräknats medelsanvisningar för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, i vilka inbegripits avlöningar, omkostnader samt belopp för byggnader m. m. avseende försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område. Sedan ärendets beredning nu avslutats, torde jag få underställa detsamma Kungl. Maj:ts prövning.

Inledning.

Jämlikt Kungl. Maj:ts den 18 december 1931 givna bemyndigande tillkallades av chefen för jordbruksdepartementet för utredning angående en mer enhetlig organisation av försöksverksamheten på växt- och trädgårdsodlingens område såsom utredningsmän (här kallade *1931 års utredningsmän*) föreståndaren för statens centrala frökontrollanstalt professorn B. O. H. Witte, vice ordföranden i Skaraborgs läns hushållningssällskap godsägaren O. A. Carlander, Blombacka, avdelningsföreståndaren vid Sveriges utsädesförening numera professorn fil. dr E. Å. Åkerman, Svalöv, dåvarande t. f. föreståndaren numera föreståndaren för jordbruksavdelningen vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet professorn K. G. U. Sundelin samt, i vad utredningen avsåg trädgårdsodlingen, trädgårdsavdelningens föreståndare vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp C. G. V. Dahl. Utredningsmännen avgåvo den 16 december 1933 betänkande med utredning och förslag rörande organisationen av försöksverksamheten på växt- och trädgårdsodlingens område.

Med ledning av nämnda utredning och däröver avgivna yttranden har Kungl. Maj:t i berörda proposition nr 167 till 1936 års riksdag föreslagit, bland annat, att all statlig försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område skulle ledas genom en till Alnarp förlagd central organisation inordnad i trädgårdsavdelningen vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp och sålunda underställd nämnda instituts styrelse, att fasta försöksanordningar skulle komma till stånd vid Alnarp samt att därutöver en försöksstation, efter förslag av försöksverksamhetens ledning, skulle anordnas å lämplig egendom i Mälardalen.

I särskilda *motioner* vid 1936 års riksdag upptogos frågor om ytterligare fasta försöksanordningar utöver de i propositionen föreslagna. Därvid förordades i motionen I: 374 inrättande av en försöksstation vid kronoegendomen Lilla Ryr i Lycke socken och en vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker. Vidare yrkades i motionen II: 703, att undersökning skulle verkställas angående lämpligheten att såsom försöksgård förvärva Rånna egendom i Ska-

raborgs län, vilken för försöksändamål donerats till nämnda läns hushållningssällskap.

Enligt skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 juni 1936, nr 320, har riksdagen under åberopande av jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 83 anmält, att riksdagen i anledning av propositionen samt i ämnet väckta motioner beslutat, att i överensstämmelse med av utskottet i huvudsak tillstyrkt förslag skulle anordnas försöksverksamhet på, bland annat, trädgårdsodlingens område. Vidare förordade riksdagen, att Rånna egendoms lämplighet för avsett ändamål skulle göras till föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts försorg samt att de åtgärder, som betingades av utredningen, vidtoges. Riksdagen uttalade därjämte i anslutning till motionen om anordnande av försöksverksamhet vid trädgårdsskolan i Söråker, att behov torde föreligga av en försöksgård å trädgårdsområdet, förlagd till Norrland, samt förväntade, att Kungl. Maj:t vid försöksverksamhetens fortsatta organiserande ägnade detta spörsmål erforderlig uppmärksamhet.

Med hänvisning till riksdagens berörda uttalanden har Kungl. Maj:t genom brev den 19 juni 1936, bland annat, uppdragit åt styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut att dels verkställa utredning och avgiva förslag angående förvärvande av en till Mälardalen förlagd försöksgård på trädgårdsområdet ävensom av den i jordbruksutskottets berörda utlåtande omförmälda Rånna egendom, dels avgiva förslag till de åtgärder i övrigt, som erfordrades för genomförande av riksdagens beslut om trädgårdsförsökens organisation.

Institutsstyrelsen har sedermera med skrivelse den 8 december 1936 överlämnat en genom styrelsens försorg verkställd utredning i ämnet samt med åberopande av denna framställt förslag enligt följande punkter: 1. Trädgårdsförsökens allmänna organisation genom inrättande av försöksstationer samt indelning av landet i försöksdistrikt m. m. 2. Trädgårdsförsöksavdelningen vid Alnarp. 3. Upprättande av försöksstation vid Nyckelby gård i Stockholms län. 4. Upprättande av försöksstation vid gården Rånna i Skaraborgs län. 5. Upprättande av försöksstation vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker. 6. Fråga om utförande av driftanalyser. I särskild skrivelse har institutsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt domänstyrelsen att genom byte förvärva egendomen Nyckelby för att därefter till styrelsens förvaltande överlämna den del av egendomen, som ansåges behöflig för uppehållande av en försöksgård på trädgårdsskötselns område.

Över institutsstyrelsens utredning hava infortrade yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen, byggnadsstyrelsen och domänstyrelsen.

Beträffande medelsanvisningen till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för budgetåret 1937/1938 torde få erinras därom, att den nya organisationen av försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område är avsedd att i huvudsak tillämpas från och med den 1 januari 1938 samt att försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar avses under budgetårets första hälft fortgå i huvudsak enligt hittills tillämpade grunder.

Jag torde här få omnämna, att institutsstyrelsen i en den 9 januari 1937

till departementet inkommen skrivelse hemställt, att förslag måtte hos innevarande års riksdag väckas om anvisande av anslag å 77,000 kronor för anordnande av gymnastiklokal jämte utrustning vid Alnarp. Vid en inom byggnadsstyrelsen gjord överslagsberäkning hava kostnaderna för en i förhållande till institutsstyrelsens förslag på visst sätt ändrad byggnad jämte utrustning uppskattats till 100,000 kronor. Då upplysningar ej lämnats, i vilken utsträckning och på vilket sätt omkostnaderna för ifrågavarande institution avsetts att bestridas, samt då med hänsyn till den knappa tiden utredning därom ej kunnat verkställas inom departementet, torde berörda anslagsfråga ej nu böra underställas riksdagens prövning.

Då jag nu går att närmare utveckla de frågor, som i förevarande hänseenden framträtt, kommer jag att anmäla dem under följande huvudavdelningar:

1. Försöksverksamhet för trädgårdsodling å huvudinstitutionen vid Alnarp.
2. Försöksverksamhet vid lokala försöksstationer.
3. Frågor om beredande organ samt styrelse för försöksverksamheten.
4. Anslagsbehov för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för budgetåret 1937/1938.

1. Försöksverksamhet för trädgårdsodling å huvudinstitutionen vid Alnarp.

1931 års utredningsmän.

Till de fasta försöksanordningar, som av 1931 års utredningsmän ifrågasatts för försöksverksamheten på trädgårdsområdet, hänföras i första hand sådana med förläggning till Alnarp. Utredningsmännen erinra härvid beträffande fruktodlingen, att, ehuru försök avseende sådan odling bedrivits vid Alnarp, verksamheten ej förfogat över egen areal utan förlagts till de delar av ekonomiträdgårdarna, som därtill kunnat upplåtas. Vidare anföres i huvudsak följande.

För fruktodlingsavdelningen borde anslås visst markområde. Utredningsmännen hade tänkt sig, att denna avdelnings försök borde förläggas till den del av det norr och nordväst om parken vid Alnarp befintliga skiftet I, som vore beläget öster om järnvägen Malmö—Lomma. Det vore naturligtvis viktigt, att den nya försöksfruktträdgården förlades i omedelbar närhet till institutets undervisningslokaler, så att den med fördel även kunde tjäna som förevisningsfält vid undervisningen i fruktodling vid såväl trädgårdsskolan som den högre trädgårdskursen. Det vore också viktigt, att den nya institutionsbyggnaden uppfördes i närheten av trädgårdsavdelningens lokaler, då, enligt utredningsmännens förslag, föreståndaren för institutets trädgårdsavdelning även skulle tjänstgöra som chef för trädgårdsförsöksanstalten, något som svårigen läte sig göra, om denna anstalts tjänstelokaler komme att förläggas på längre avstånd från institutet. Genom förläggning på den föreslagna platsen vunnas även, att vatten- och elektriska ledningar lätt kunde framdragas till den nya institutionen. Då utredningsmännen tänkt sig, att produkterna från frukt- och bärödlingsförsöken skulle kunna försälgas genom institutets trädgårdsavdelning, skulle denna försäljning i hög grad underlättas, om försöksträdgården förlades till nu föreslagna plats.

Det vore fördelaktigt, att det för fruktodlingsförsöken avsedda området från början ej avgränsades, utan att areal i mån av behov ställdes till förfogande. Man torde dock kunna beräkna, att inom de närmaste 5 à 6 åren c:a 8 hektar bleve erforderliga för plantering av fruktträd och bärbuskar.

Köksväxtförsöken hava av utredningsmännen föreslagits att förläggas till den av Alnarps trädgårdars nuvarande avdelning för köksväxtförsök disponerade utgården Mellangård, omfattande 17.5 hektar. Viss utökning av denna areal har emellertid blivit ifrågasatt. Utredningsmännen anföra härom i huvudsak:

Den för köksväxtförsök avsedda Mellangården, vilken delvis upptoges av plantskolor, vore icke tillräcklig för avdelningen för köksväxtförsök. Utredningsmännen ville därför förordna, att för nämnda ändamål i viss utsträckning toges i anspråk en Alnarps egendom tillhörig arrendegård, Östergård, vilken gränsade intill Mellangårdens södra gräns och låge alldeles i närheten av nämnda gårds byggnader. Det vore icke blott önskvärt utan nödvändigt, att köksväxtavdelningen efter hand erhöle dispositionsrätten över hela Östergårds areal om c:a 15 hektar, enär härigenom arbetena i hög grad skulle underlättas. Bortre delen av Mellangårds ägor vore nämligen belägna på betydligt större avstånd än Östergårds ägor från institutionsbyggnaden räknat, och till denna måste ju alltid skördeprodukterna i och för undersökning fraktas. Så snart erforderlig areal av Östergård överlämnats till köksväxtavdelningen, kunde denna avstå de mest avlägset belägna delarna av Mellangård till institutets trädskoleavdelning, vilken under alla förhållanden måste erhålla tillgång till ytterligare arealer för att kunna bedriva uppdragning av vissa träd och buskar på ett ekonomiskt sätt. En betydande fördel innebure övertagandet av Östergård även i sådant avseende, att bostadshuset å nämnda gård kunde användas till bostad för avdelningens trädgårdsmästare, för vilken eljest bostad måste uppföras.

Beträffande personalbehovet vid huvudinstitutionen erinras, att 1931 års utredningsmän, som förordat inrättande av en särskild trädgårdsförsöksanstalt, indelad på tre avdelningar, nämligen en administrations- och upplysningsavdelning, en fruktodlingsavdelning och en köksväxtavdelning, hava föreslagit som chef för anstalten och tillika för administrations- och upplysningsavdelningen föreståndaren för trädgårdsavdelningen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut och som föreståndare för var och en av de fackliga avdelningarna en försöksledare. Utredningsmännen hava angående personalfrågorna ytterligare anfört följande.

Som arvode åt anstaltens samt administrations- och upplysningsavdelningens chef hade föreslagits ett belopp av 2,000 kronor.

Såsom biträden å administrations- och upplysningsavdelningen hade av utredningsmännen beräknats dels en sekreterare (B 24), vilken förutom att tjänstgöra såsom chefs ställföreträdare borde, bland annat, redigera anstaltens publikationer, anordna utställningar och bedriva upplysningsverksamhet, dels en kansliskrivare (B 11), tillika bokförare och registrator, dels ett kontorsbiträde (B 4). Sammanlagda avlöningsbeloppen för dessa befattningshavare angäves i betänkandet till 14.774 kronor om året.

Föreståndarna för fackavdelningarna hade föreslagits till placering i lönegraden B 26 för ordinarie befattningshavare. Såsom biträde hade för varje avdelning beräknats en ordinarie förste assistent i lönegraden B 21. Avlö-

ningskostnaderna för var och en av dessa två fackavdelningar hade i betänkandet angivits till 14,442 kronor.

Såsom extra personal hade å trädgårdsförsöksanstaltens omkostnadsstat beräknats en trädgårdsmästare, en assistent och ett skrivbiträde för varje avdelning. För dessa befattningshavares avlöning hade angivits ett sammanlagt specificerat belopp av 16,000 kronor.

I avseende å kompetensfordringar för befattningshavare hade sådana ej angivits för andra än försöksledare. På dem hade ansetts böra uppställas fordran om avlagd akademisk examen med botanik som huvudämne samt ingående kännedom om trädgårdsskötsel.

Beträffande biträdesbehovet hade utredningsmännen anfört, att det redan vid den verksamhet för köksväxtförsök, som bedreves vid Alnarp, visat sig omöjligt för en försöksledare och en assistent att medhinna bearbetning av försöken. Förste assistent vid fruktodlingsavdelningen hade emellertid ej ansetts behöva anställas förrän tillgång funnes till en något uppvuxen försöks-trädgård.

1931 års utredningsmän anföra i avseende å huvudinstitutionens lokala behov i huvudsak följande.

Å förutsatt plats för den avsedda *fruktodlingsavdelningen* hade utredningsmännen föreslagit uppförande av dels en institutionsbyggnad med lokaler icke blott för fruktodlingsavdelningen utan även för den ifrågasatta administrations- och upplysningsavdelningen, dels en trädgårdsmästarbostad, dels en mindre uthusbyggnad för förvaring av maskiner och redskap, varjämte beräknats, att försöksområdet måste inhägnas och förses med erforderliga skyddsplanteringar.

Beträffande *köksväxtavdelningen*, vars förläggning, såsom förut nämnts, föreslagits till utgården Mellangård och en därtill gränsande arrendegård Östergård, hade där befintlig institutionsbyggnad ansetts kunna efter grundlig reparation fortfarande användas som institutionsbyggnad. Därjämte hade vid Mellangård befintlig bostadsbyggnad ansetts kunna tjäna till bostäder åt en förste assistent samt en extra assistent. För olika försök och för stamprövningar hade emellertid ansetts erforderligt att nybygga två större växt-hus. Utredningsmännen hade påpekat, att Mellangård och Östergård ej vore elektrifierade.

För de föreslagna försöksavdelningarnas försöksledare samt för fruktodlingsavdelningens förste assistent hade bostäder ej föreslagits till uppförande, då nämnda befattningshavare med rådande goda kommunikationer med Lund, Lomma, Åkarp eller Arlov ansetts kunna åtminstone tillsvidare utan olägenhet bo på någon av dessa platser.

Beträffande *engångskostnaderna* för försöksanstaltens inrättande anföra utredningsmännen i huvudsak följande.

För administrations- och upplysningsavdelningen samt för fruktodlingsavdelningen måste uppföras en institutionsbyggnad, inrymmande bibliotek, tillika sessionsrum, och 3 kontorsrum för den förstnämnda avdelningen samt 4 rum för den senare avdelningen. I byggnadens källare måste finnas kylrum samt rum för förvaring och packning av frukt, varjämte på vinden borde inredas fotografi- och mörkrum samt bostadsrum för assistent och städerska. Kostnaderna för ifrågavarande byggnad inklusive fast inredning hade av arkitekten O. Hägg, Malmö, beräknats till 82,700 kronor. Ett annat, ej fullt så ändamålsenligt förslag skulle betinga en lägre kostnad, 72,200 kronor. Vidare borde vid fruktodlingsavdelningen uppföras en materialbod och ett bo-

stadshus för avdelningens trädgårdsmästare. För köksväxtavdelningen erfordrades tillsvidare dels uppförande av ett växthus för en av arkitekten Hägg till 28,600 kronor beräknad kostnad, dels reparation av befintliga byggnader vid Mellangård och Östergård.

Ytterligare anföra utredningsmännen:

Elektrifieringen av Mellangård och Östergård, som fordrade en ledning om c:a 1,950 meters längd samt transformator, hade av södra Sveriges ångpanneförening beräknats kräva en kostnad av 12,000 kronor. Inhägnad av fruktodlingsavdelningens försöksfält c:a 1,800 meter beräknades draga en kostnad av 5 kronor per meter eller tillsammans 9,000 kronor. För inköp av träd och buskar samt för planering och anläggning av vägar å fruktodlingsavdelningens försöksfält erfordrades ett belopp av 10,000 kronor. Inköp av inventarier (möbler, skriv- och räknemaskiner, redskap, apparater m. m.) beräknades sammanlagt för de olika avdelningarna till 25,000 kronor.

Utredningsmännen hava sammanfattat gjorda beräkningar rörande engångskostnader för trädgårdsförsöksanstalten i följande uppställning:

Institutionsbyggnad för administrations- och fruktodlingsavdelningarna	kronor	82,700
Materialbod	»	6,800
Bostad för trädgårdsmästare	»	14,000
Växthus	»	28,600
Reparation av byggnader på Mellangård	»	5,000
Reparation av byggnader på Östergård	»	4,000
Elektrifiering av Mellangård och Östergård	»	12,000
Inhägnad av fruktodlingsavdelningens försöksfält	»	9,000
Inköp av träd och buskar; planering och anläggning av vägar m. m.	»	10,000
Inköp av inventarier och redskap	»	25,000

Summa kronor 197,100.

Då, såsom utredningsmännen erinrat, kostnaden för institutionsbyggnad för administrations- och fruktodlingsavdelningarna enligt ett alternativt förslag beräknats till 72,200 kronor, har kostnadssumman vid tillämpning av sistnämnda förslag kunnat beräknas till 186,600 kronor.

I sitt förslag till o m k o s t n a d s s t a t för den föreslagna trädgårdsförsöksanstalten upptogo 1931 års utredningsmän följande belopp för olika ändamål.

Allmänna omkostnader:

Arvoden till assistenter, trädgårdsmästare och skrivbiträden	kronor	16,000
Tjänsteresor	»	4,000
Resor för försöksrådet	»	1,000
Tryckning av meddelanden, flygblad o. d.	»	3,800
Underhåll av byggnader, bänkgård, stängsel o. d.	»	2,000
Underhåll och nyanskaffning av yttre inventarier	»	1,500
Skatter o. d.	»	1,400
Expenser:		
Bränsle, elektrisk kraft, städning	kronor	3,000
Inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner o. d.	»	1,000

Skrivmaterial, papper, blanketter o. d.	kronor	1,000		
Telefon, telegram och annonser	»	800		
Inköp och inbindning av böcker, tidskrifter o. d.	»	2,000	kronor	7,800
				kronor 37,500
<i>Administrations- och upplysningsavdelningen:</i>				
Utställningsmaterial	kronor	1,000		
Fotografier, ljusbilder o. d.	»	500		
Diverse omkostnader	»	500		2,000
<i>Fruktodlingsavdelningen:</i>				
Diverse arbetskostnader	kronor	3,200		
Förbrukningsartiklar	»	1,500		
Gödselmedel	»	2,000		
Inköp av plantskolealster	»	800		
Diverse omkostnader	»	500		8,000
<i>Köksvärtavdelningen:</i>				
Diverse arbetskostnader (inkl. dragare)	kronor	12,000		
Förbrukningsartiklar	»	2,700		
Gödselmedel (inkl. naturlig gödsel)	»	4,500		
Inköp av frö	»	600		
Diverse omkostnader	»	700		20,500
<i>Försök med prydnadsväxter</i>				2,000
			Summa kronor	70,000.

Utredningsmännen framhålla, att de till fullo insett svårigheterna att för en nybildad anstalt som den nu ifrågakomna med säkerhet angiva vissa poster. Det oaktat hava utredningsmännen ansett det föreslagna anslagsbeloppet som helhet betraktat vara tillfyllest för anstaltens drift. De beräkna vidare, att från den angivna kostnadssumman 70,000 kronor komme att avgå hyresinkomster med omkring 1,000 kronor och inkomster av försålda produkter med omkring 4,000 kronor. Slutligen framhålles, att efter ett visst antal år inkomster kunde inflyta genom försäljning av frukt och bär.

Propositionen
167/1936.

I propositionen nr 167 till 1936 års riksdag uttalade *dåvarande departementschefen*, att, då en central organisation för försöksverksamhet på trädgårdsområdet av honom förordades med förläggning till Alnarp, det utan vidare torde vara klart, att denna organisation borde hava tillgång till fasta försöksanordningar på fältet vid själva förläggningsplatsen. Departementschefen anförde vidare.

I anledning av utredningsmännens förslag om utmätande av vissa arealer för ändamålet å Alnarp med underlydande gårdar borde här allenast uttalas, att det torde ankomma på försöksverksamhetens ledning att efter närmare prövning av betingelserna för olika försök och med hänsyn till egendomens användning för skilda ändamål i detalj lämna föreskrifter om försökens utläggande, därvid försöksledningens befogenheter dock givetvis begränsades av den medelstildelning för olika ändamål, som bestämdes av statsmakterna. Departementschefen förordade, att trädgårdsförsöken bleve inorganiserade i Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut och sålun-

da underställda detta instituts styrelse. Med hänsyn till de vid institutet rådande förhållandena förordades, att, tillsvidare, trädgårdsförsöken lades under institutets trädgårdsavdelning.

Beträffande behovet av arbetskrafter vid den förordade avdelningen för trädgårdsförsök framhöll departementschefen följande.

Detta behov vore i icke ringa mån beroende av omfattningen av de fasta anordningar i olika delar av landet, som beräknades för ifrågavarande försök. Då enligt vad departementschefen föreslagit denna form av försöksverksamhet allenast med största försiktighet borde tillsvidare begagnas, finge därav anses följa, att åtskilligt av utredningsmännen förutsatt arbete för planläggning och ledning av sådana försök inbesparades.

Liksom utredningsmännen funne departementschefen det nödigt, att för anstalten beräknades arvode till en chef. Han biträdde ock deras förslag, att såsom chef för verksamheten tillsvidare skulle fungera föreståndaren för trädgårdsavdelningen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. I enlighet med uttalande av allmänna civilförvaltningens lönenämnd funne han dock det föreslagna arvodet väl högt. Detsamma syntes kunna bestämmas till 1,000 kronor om året. Då trädgårdsavdelningens nuvarande föreståndare, vilken vore född år 1875, inom några få år inträdde i pensionsåldern, torde frågan om chefskapet för verksamheten och i samband därmed stående organisationsförhållanden böra ånyo prövas. Det torde därvid böra övervägas, huruvida befattningen som trädgårdsavdelningens föreståndare även i fortsättningen borde vara knuten till försöksverksamheten eller huruvida denna verksamhet borde erhålla föreståndare som helt ägnade sin arbetskraft däråt. Såsom biträden åt försöksavdelningens chef borde anställas en förste assistent i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare samt ett ordinarie kontorsbiträde i lönegraden B 4. På den föreslagne förste assistenten borde ankomma att utföra erforderliga sekreterargöromål. Till avlöningar beräknades för förste assistenten 4,554 kronor och för kontorsbiträdet 2,277 kronor.

Beträffande de med placering i lönegraden B 26 föreslagna försöksledarna torde man kunna hysa tvekan huruvida personer med kompetens för så hög lönegradsplacering för närvarande stode till förfogande för ifrågavarande befattningar. Då det oaktat inrättandet av de föreslagna befattningarna i nämnda lönegrad tillstyrktes, skedde det i förhoppning att även om befattningarna ej genast kunde besättas, likväl framstående försöksmän med intresse för denna verksamhetsgren inom ej allt för lång tid finge påräknas därför. Av organisatoriska skäl borde emellertid befattningarna uppföras å extra stat. I likhet med motsvarande befattningshavare vid lantbrukshögskolans försöksinstitutioner borde de nu ifrågakomna benämnas statsagronomer. Det finge ankomma på Kungl. Maj:t att även beträffande dessa befattningshavare meddela närmare bestämmelser om deras uppgifter samt om formen för deras anställande. För statsagronomerna beräknades avlöningar med $(8,037 + 8,037 =) 16,074$ kronor.

Departementschefen hade icke något att erinra mot utredningsmannens förslag om anställande av en förste assistent för den fackliga verksamheten, huvudsakligen för biträde vid köksväxtförsöken, men föresloge, att denne i likhet med övriga ifrågakomna förste assistenter placerades i 21:a lönegraden för extra ordinarie befattningshavare, för vilket ändamål alltså borde beräknas ett belopp av 4,554 kronor.

I övrigt borde för försöksavdelningen beräknas följande extra befattningshavare, nämligen 2 trädgårdsmästare, 1 assistent och 1 skrivbiträde. Då

utredningsmännen för extra personal allenast föreslagit anvisande å omkostnadsstat av visst ej närmare specificerat belopp, men enligt nu tillämpade bestämmelser avlöningar icke till någon del finge beräknas under omkostnader, torde styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, under vilken trädgårdsavdelningen föreslagits skola sortera, böra i samband med kommande anslagsäskanden lämna närmare förslag om avlöningar åt ifrågavarande befattningshavare. I propositionen beräknades dock för sådant ändamål ett belopp av förslagsvis 10,000 kronor.

Sammanfattningsvis skulle sålunda för trädgårdsavdelningens befattningshavare erfordras för chefsarvode 1,000 kronor, för ordinarie befattningshavare 2,277 kronor, vilket belopp avrundades till 2,300 kronor, för befattningshavare å extra stat i runt tal 16,000 kronor, för extra ordinarie befattningshavare (4,554 + 4,554 =) i runt tal 9,100 kronor samt för extra personal 10,000 kronor, eller tillhopa sålunda (1,000 + 2,300 + 16,000 + 9,100 + 10,000 =) 38,400 kronor.

I avseende å uppkomna frågor om lokaler och utrustningar anförde departementschefen i huvudsak följande.

Mot utredningsmännens förslag angående uppförande och reparationer av byggnader, elektrifieringsarbeten, inhägnader samt planering och planering funnes i huvudsak icke något att erinra. I anledning av framställda erinringar av byggnadsstyrelsen rörande byggnadskostnaderna finge framhållas, att beträffande den föreslagna institutionsbyggnaden för administrations- och fruktodlingsavdelningarna av departementschefen beräknats fåtaligare personal än den av utredningsmännen ifrågasatta och att den minskning av byggnadens storlek, som därav kunde föranledas, torde motivera ett bibehållande av utredningsmännens kostnadsberäkning. Likaledes syntes nöjaktiga växthus kunna uppföras för det av utredningsmännen beräknade kostnadsbeloppet. Beträffande kostnaden för trädgårdsmästarbostad funne departementschefen liksom byggnadsstyrelsen utredningsmännens beräkning därav för låg. Han ansåge sig därför böra förorda, att för trädgårdsmästarbostad beräknades ett från 14,000 kronor till 18,000 kronor höjt belopp.

Utredningsmännens förslag om anvisande av 25,000 kronor för inköp av inventarier och redskap för trädgårdsförsöksavdelningen biträdades.

Sammanfattningsvis beräknades sålunda för trädgårdsavdelningen för byggnadsarbeten, elektriska anläggningar samt planering och planering 176,100 kronor samt för inventarier och redskap 25,000 kronor.

Förslagen till byggnadsarbeten borde betraktas som preliminära. Jämknin-
ningar i dem kunde komma att visa sig erforderliga vid deras slutliga utfor-
mande.

Departementschefen hade i propositionen icke ansett det möjligt att taga någon bestämd ståndpunkt till beräkningar av omkostnader för ifrågavarande försöksverksamhet utan ansett, att därmed lämpligen borde anstå till dess anslag för ändamålet behövde äskas av riksdagen.

Riksdagen
1936.

Enligt *jordbruksutskottets av 1936 års riksdag godkända utlåtande* (nr 83) hade utskottet biträtt Kungl. Maj:ts förslag i nu berörda frågor. I anledning av yrkande i motionen I: 374 att trädgårdsmästarnas vid försöksgårdarna årslöner måtte bestämmas till 3,600 kronor hade emellertid utskottet anfört, att Kungl. Maj:ts förslag icke torde innefatta ståndpunkttagande till dessa befattningshavares avlöning, då departementschefen framhållit, att styrelsen

för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp borde i samband med kommande anslagsäskanden lämna närmare förslag om avlöningar åt befattningshavarna. Vid sådant förhållande hade utskottet ej ansett sig böra göra något uttalande rörande dessa avlöningar.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp erinrar beträffande personalbehovet, att enligt Kungl. Maj:ts av 1936 års riksdag godkända förslag ett kontorsbiträde skulle anställas vid avdelningen för trädgårdsförsök men att av 1931 års utredningsmän föreslagna sekreterare och kansliskrivare ej upptagits bland personalen. Styrelsen anför vidare:

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp.

Om statsfinansiella skäl gjorde det nödvändigt, att dessa båda befattningar uteslötes, måste givetvis en mycket betydande del av skrivarbetet läggas på kontorsbiträdet, som därigenom hindrades från att utföra vissa andra uppgifter. Det bleve därför utan tvivel nödvändigt att anställa ännu ett skrivbiträde, då ett biträde hade full sysselsättning redan under nuvarande förhållanden vid köksväxtförsöken. Styrelsen hade därför upptagit två skrivbiträden i listan över befattningshavare och biträden.

Institutsstyrelsen framhåller i samband med beräkningen av särskilda uppborädsmedel för tiden efter den 1 januari 1938, att bland inkomsterna ej upptagits hyror för trädgårdsmästarbostäderna, enär styrelsen förutsatt, att bostadsförmån skulle tillkomma båda trädgårdsmästarna utan avdrag på deras löner, om dessa sattes till den låga summan av 3,000 kronor, som av de sakkunniga föreslagits.

I anledning av den i propositionen nr 167/1936 begagnade benämningen statsagronom för vissa befattningshavare vid huvudinstitutionen har institutsstyrelsen gjort följande uttalande.

Benämningen hade tillkommit i analogi med benämningen på motsvarande befattningshavare inom institutionerna för jordbruks- och husdjursförsök. I senare fall torde titeln vara mera motiverad, då dessa tjänster kanske komme att beklädas med personer, som avlagt agronomexamen, men detta bleve troligen icke fallet inom trädgårdsavdelningen, sedan verksamheten kommit i full gång. Styrelsen ansåge sålunda, att titeln försöksledare borde föredragas, då det gällde tjänstemän inom trädgårdsförsöksverksamheten, och ville särskilt erinra om, att ordet fått allmän användning även som tilltalsord för motsvarande tjänstemän inom Danmarks växtodlings- och trädgårdsförsök.

Institutsstyrelsen sammanfattar sitt förslag till avlöningar åt personal vid huvudinstitutionen i följande tablå:

Trädgårdsförsöken vid Alnarp $\frac{1}{1}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1938.

Avlöningar och arvoden.

Chefsarvode från den $\frac{1}{7}$ 1937.....	kronor	1,000
2 försöksledare (extra stat) från den $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	8,000
2 förste assistenter c. o. » » $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	4,550
1 assistent (arvode) » » $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	1,800
2 trädgårdsmästare(jämte bostad) » » $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	3,000
1 kontorsbiträde (ordinarie) » » $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	1,150
2 skrivbiträden (arvoden) » » $\frac{1}{1}$ 1938 ..	»	1,800
		<u> </u> kronor 21,300

Övrig arbetskraft.

Fruktodlingsförsöken	kronor	1,600	
Köksväxtförsöken	»	10,000	kronor 11,600
			<hr/> Summa avlöningar kronor 32,900.

Styrelsen erinrar, att enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen godkända förslag till engångskostnader för lokaler och utrustning avseende försöksavdelningen vid Alnarp beräknats 201,100 kronor, men framhåller, att dessa medel befunnits otillräckliga. Härom anför styrelsen följande.

Sedan 1936 års riksdag beviljat 100,000 kronor för budgetåret 1936/1937 för utförande av vissa arbeten, hade styrelsen för avsikt att i första hand låta uppföra institutionsbyggnad samt en trädgårdsmästarebostad. Den hade låtit undersöka, huruvida den summa av 101,100 kronor, som väntades komma att upptagas på 1937/1938 års riksstat, kunde anses tillräcklig för övriga byggnads- och anläggningsarbeten, och därvid funnit, att ytterligare medel härtill erfordrades.

I sakkunnigas betänkande hade förutsatts, att arrendegården Östergård, som vore behövlig för köksväxtförsöken, skulle i sin helhet övertagas för försöksverksamhetens räkning, varigenom bl. a. kunde erhållas en trädgårdsmästarebostad i denna byggnad, vilken hittills använts som bostad för arrendator. Denne hade emellertid till styrelsen gjort framställning om tillstånd att tillsvi vidare behålla denna bostad, och styrelsen hade ansett, att hans anhållan borde beviljas, då han under en lång följd av år och hans fader före honom innehaft arrende under Alnarp. Under sådana förhållanden måste en bostadsbyggnad uppföras för en trädgårdsmästare, och med stöd av inhämtade preliminära anbud å en sådan byggnad hade kostnaderna därför beräknats till 19,000 kronor.

Arbetsförhållandena på orten gjorde det högst önskvärt, att för vissa arbeten anställdes fasta arbetare vid avdelningen för köksväxtförsök. För dessa måste emellertid anskaffas bostäder, och styrelsen ville därför föreslå, att erforderliga medel, beräknade till 25,000 kronor, beviljades på 1937/1938 års stat till uppförande vid Östergård av ett stathus för två familjer.

Gjorda undersökningar hade visat, att det anslag på 25,000 kronor, som beräknats för anskaffande av inre och yttre inventarier m. m. för trädgårdsförsöken, icke komme att räcka, bl. a. till följd av de stegrade priserna på vissa redskap och framför allt på hästar. Styrelsen ansåge, att ytterligare 6,000 kronor borde anslås till dessa inköp under budgetåret 1937/1938, varigenom det bleve möjligt att även inköpa en mindre traktor.

Ytterligare erforderliga medel för engångskostnader avsåge sålunda:

En trädgårdsmästarebostad vid Östergård	kronor	19,000
En bostad för två statare vid Östergård	»	25,000
Inköp av traktor och hästar	»	6,000
		<hr/> Summa kronor 50,000.

Beträffande omkostnaderna för försöksavdelningen från och med den nya organisationens början eller den 1 januari 1938 till budgetårets slut har institutstyrelsen uppgjort följande beräkning:

1. Reseersättningar	kronor	2,000	
2. Expenser	»	2,900	
3. Publikationstryck	»	1,900	
4. Övriga omkostnader:			
a) Underhåll av byggnader	kronor	1,000	
b) Inköp och underhåll av inventarier	»	750	
c) Skatter och försäkringar	»	700	
d) Inköp och bindning av böcker och tid- skrifter	»	1,000	
e) Utställningsmaterial, fotografering m. m.	»	1,000	
f) Förbrukningsartiklar:			
vid fruktträdsavdelnin- gen	kronor	750	
vid köksväxtavdelnin- gen	»	1,300	» 2,050
g) Gödslingsmedel:			
vid fruktträdsavdelnin- gen	kronor	1,000	
vid köksväxtavdelnin- gen	»	2,250	» 3,250
h) Inköp av levande växter och frön:			
vid fruktträdsavdel- ningen	kronor	400	
vid köksväxtavdel- ningen	»	650	
för försök med prydnads- växter	»	1,000	» 2,050
i) Dagsverken m. m.:			
vid fruktträdsavdelnin- gen	kronor	1,600	
vid köksväxtavdelnin- gen	»	10,000	» 11,600
			kronor 23,400
			Summa kronor 30,200.

Som särskilda uppbördsmedel hava upptagits följande be-
lopp:

Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontroll- anstalt	kronor	2,000
Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning	»	2,500
		Summa kronor 4,500.

I samband med förslaget till omkostnadsstat och beräkningen av särskilda
uppbördsmedel anför institutstyrelsen följande:

Från och med den 14 mars 1937 övertoges för försöksverksamheten den
arrendegård, Östergård, som enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut upp-
lättes till trädgårdsförsöken. Först efter hand komme gården att tagas i an-
språk för dessa, och tills vidare måste den därför delvis användas för jord-
brukskulturer. Som jorden emellertid icke befunne sig i nog god växtkraft för
att vara lämplig för trädgårdskulturer, måste den under de närmaste åren
gödslas ganska kraftigt med såväl naturliga som artificiella gödslingsämnen.

Detta vore anledningen till, att en jämförelsevis hög summa måst upptagas under rubriken gödslingsmedel.

Beträffande beräknade särskilda uppbördsmedel hade icke intagits någon summa för inkomster av hyror, då det ännu torde vara tvivelaktigt, i vilken utsträckning eventuellt tjänsteman vid avdelningen för köksväxtförsök kunde komma att begagna sig av den vid Mellangård befintliga bostaden. Beträffande trädgårdsmästarebostäderna hade styrelsen förutsatt, att bostadsförmån skulle tillkomma båda trädgårdsmästarna utan avdrag å deras löner.

Institutsstyrelsen hade erinrat, att enligt 1931 års utredningsmäns förslag vissa kemiska analyser avsetts att utföras vid den av dem föreslagna trädgårdsförsöksanstalten, för vilken också föreslagits ett mindre laboratorium, samt att t. o. m. de fasta försöksstationerna borde hava möjlighet till att verkställa enklare kemiska undersökningar. Mera krävande specialanalyser, bl. a. av jordprov, måste dock utföras av mera rutinerad personal och med anlitande av alla vetenskapliga hjälpmedel för snabb och säker undersökning. De sakkunniga hade därför föreslagit, att sådant arbete skulle, även då det gällde trädgårdsförsök, utföras vid driftslaboratoriet i Ultuna. Då nu trädgårdsförsöken skulle skiljas från dem på jordbruksområdet efter andra linjer än som sakkunniga föreslagit, kvarstode som ett viktigt spörsmål, var det mera specialiserade analyseringsarbetet skulle utföras. Styrelsen ville för sin del framhålla önskvärdheten av att även detta arbete utan kostnad för trädgårdsavdelningen finge utföras vid lantbrukshögskolans driftslaboratorium på Ultuna, intill dess på Alnarp kunde upprättas ett tidsenligt och väl utrustat kemiskt laboratorium, som givetvis vore mycket behöfligt på platsen.

På analogt sätt behövde trädgårdsförsöksverksamheten stödet av en försöksmatematiker, såväl då det gällde utläggandet av vissa försök som vid bearbetning av försöksresultaten. Det vore sålunda högst viktigt, att anlitande av försöksmatematiker, som komme att anställas vid Ultuna, finge ske utan kostnad för trädgårdsförsöken.

Yttranden. Över institutsstyrelsens förslag såvitt det angår huvudinstitutionen vid Alnarp hava lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen avgivit yttranden, lantbruksstyrelsen i frågor om avlöningar, engångskostnader för lokaler och utrustning samt omkostnader, byggnadsstyrelsen allenast beträffande uppkomna lokalfrågor. Ur yttrandena må återgivas följande.

Lantbruksstyrelsen finner, vad angår personalfrågorna, de av institutsstyrelsen för anställande av ytterligare ett extra skrivbiträde anförda skälen bärande och vill sålunda för sin del tillstyrka, att medel för ändamålet ställas till förfogande. Styrelsen fortsätter:

De avsedda två skrivbiträdena borde givas tjänsteställning av extra ordinarie tjänstemän och inplaceras i 2:a lönegraden å den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen. Vad anginge avlöandet av de båda trädgårdsmästarna torde enligt vad numera tillämpades fri bostad icke böra medtagas såsom avlöningsförmån, utan dessa för sina tjänstebostäder debiteras skälig hyra enligt ortens pris och i stället årsarvodet för var och en höjas till förslagsvis 3,600 kronor.

I likhet med institutsstyrelsen funne lantbruksstyrelsen benämningen statsagronom böra i vad anginge försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område utbytas mot benämningen försöksledare.

Mot de av institutsstyrelsen föreslagna omkostnadsbeloppen har lantbruksstyrelsen ej framställt invändning. Emellertid erinrar lantbruksstyrelsen, att i propositionen nr 167/1936 framställdt förslag om anvisande av 4,000 kronor årligen till anordnande av lokala trädgårdsförsök, vilket förslag av riksdagen godkänts. Styrelsen föreslår nu, att för tiden 1 januari—30 juni 1938 för angivet ändamål beräknas ett belopp av 2,000 kronor och upptages såsom särskild post under institutets omkostnadsanslag.

Lantbruksstyrelsen framhåller vidare, att bland påräkneliga inkomster borde upptagas hyra för trädgårdsmästarbostäder efter 600 kronor för varje bostad.

Beträffande institutsstyrelsens förslag om ytterligare anslag till engångsutgifter anför styrelsen följande.

Institutsstyrelsen hade utöver de i berörda proposition beräknade engångskostnaderna å tillhoppa 201,100 kronor — varav för budgetåret 1936/1937 anvisats ett reservationsanslag av 100,000 kronor (1936/1937: IX. D. 14) — i nu föreliggande framställning räknat med ytterligare engångsutgifter å 50,000 kronor, varav till trädgårdsmästarbostad 19,000 kronor, till arbetarbostad för två familjer 25,000 kronor samt till inköp av traktor och hästar 6,000 kronor. De av institutsstyrelsen härför anförda skälen funne lantbruksstyrelsen böra godtagas, även om styrelsen icke tvekade att uttala principiella betänkligheter mot att sådana åtgärder syntes hava vidtagits, att den till arrendegården Östergård, — som skulle övertagas för försöksverksamhetens räkning — hörande arrendatorsbostaden fortfarande skulle disponeras av förutvarande arrendator och i stället ny jämförelsevis dyrbar bostad uppföras åt trädgårdsmästare. Nämnade kostnadsbeloppets storlek torde delvis vara motiverad av de särskild under det sistförflutna året ökade kostnaderna för byggnadsmaterial och förnödenheter.

Byggnadsstyrelsen erinrar om beräknad medelsanvisning för trädgårdsförsöksavdelningen och om institutsstyrelsens avsikt att i första hand låta, med anlåtande av det för budgetåret 1936/1937 till byggnadsarbeten m. m. för ifrågavarande försöksverksamhet beviljade anslaget å 100,000 kronor, uppföra institutionsbyggnad och trädgårdsmästarbostad samt anför, att institutsstyrelsen med anledning av föreskrift i Kungl. Maj:ts brev den 19 juni 1936 underställt byggnadsstyrelsens prövning förslag till dessa två byggnader. Med hänvisning till förslagen anför byggnadsstyrelsen vidare:

Styrelsen hade för sin del icke något att erinra beträffande nämnda två förslag. Emellertid kunde byggnadsstyrelsen, särskilt med hänsyn till de numera stegrade materialpriserna, icke finna det möjligt att genomföra förslagen för de tidigare beräknade kostnaderna å 82,700 respektive 18,000 kronor, vilka godtagits av föredragande departementschefen, det förra beloppet under förutsättning av viss inskränkning i programmet. Ehuru institutionsbyggnaden i det senast framlagda förslaget, vars genomförande i ett till förslaget fogat kostnadsförslag beräknats draga en kostnad av 79,400 kronor enligt uppgift från trädgårdsavdelningens föreståndare gjorts mindre än vad som avsetts i det tidigare förslaget, torde enligt byggnadsstyrelsens mening denna byggnad icke kunna uppföras för lägre kostnad än 94,000 kronor. Vad anginge kostnaderna för den nu föreslagna trädgårdsmästarbostaden, vilken av förslagsställaren beräknats till 19,000 kronor, torde dessa enligt byggnadsstyrelsens beräkningar icke böra sättas till lägre belopp än 22,000 kronor.

Vad beträffade trädgårdsmästarbostaden vid Östergård vore denna avsedd att uppföras efter samma ritning som trädgårdsmästarbostaden vid Alnarp, och vore den till 19,000 kronor angivna kostnaden för detta byggnadsföretag enligt byggnadsstyrelsens mening följaktligen för lågt beräknad och torde böra höjas till 22,000 kronor. Någon ritning till statarbostaden vid Östergård föreläge icke, men syntes de i detta fall till 25,000 kronor beräknade kostnaderna böra höjas till 28,000 kronor.

Några ritningar till det avsedda växthuset vid Mellangård eller närmare uppgifter rörande reparationsarbetena å befintliga byggnader vid Mellangård och Östergård finnes icke heller tillgängliga. Under förutsättning emellertid att dessa arbeten så begränsades, att kostnaderna för desamma kunde rymmas inom de i ovannämnda proposition för dem angivna belopp, skulle de sammanlagda kostnaderna för byggnadsarbeten för trädgårdsförsöksavdelningen vid Alnarp, med de av byggnadsstyrelsen enligt ovan beräknade beloppen för nybyggnader, uppgå till 200,400 kronor.

Departements-
chefen.

Enligt statsmakternas beslut år 1936 om anordnande av försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område hava bestämmelser meddelats om befattningshavare för den i lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet inorganiserade försöksavdelningen samt anslagsbehov beräknats för lokaler och utrustning avseende avdelningen. Ehuru försöksverksamheten i den genom berörda beslut bestämda organisationsformen ännu icke tagit sin början och anvisade medel till byggnaders uppförande icke till någon del tagits i anspråk, hava vissa utökningar av personal och engångskostnader redan nu påyrkats av styrelsen för nämnda institut.

Beträffande *personalen* inskränker sig ifrågasatt ökning av denna till förslag om anställande av ytterligare ett skrivbiträde. Innan erfarenhet vunnits om effekten av tidigare beräknad personal finner jag ej skäl föreslå utökning av personalen.

Institutsstyrelsen har föreslagit, att i personalen ingående två trädgårdsmästare skulle, om deras löner sattes till den av 1931 års utredningsmän angivna summan av 3,000 kronor, få åtnjuta förmånen av fri bostad. I anledning härav torde jag få erinra, att nämnda utredningsmän för extra personal, till vilken ifrågavarande befattningshavare jämte assistent och skrivbiträde av dem hänförts, allenast föreslagit anvisande å omkostnadsstat av visst ej närmare specificerat belopp, men att enligt nu tillämpade bestämmelser avlöningar av ifrågavarande slag icke må beräknas under omkostnader. Med hänsyn härtill har i propositionen nr 167 till fjolårets riksdag av dåvarande departementschefen anförts, att institutsstyrelsen borde i samband med kommande anslagsäskanden lämna närmare förslag om avlöningar åt angivna befattningshavare. Jag erinrar vidare om yrkande i motionen I: 374 till 1936 års riksdag, att trädgårdsmästarnas vid försöksgårdarna årslöner måtte bestämmas till 3,600 kronor samt att i anledning därav jordbruksutskottet med hänvisning till departementschefens yttrande ej ansett sig böra göra något uttalande angående denna avlöningsfråga. Jag finner i likhet med lantbruksstyrelsen, att trädgårdsmästarnas vid huvudinstitutionen årsavlöningar skäligen böra bestämmas till 3,600 kronor, men att de för sina bostäder böra erlægga hyra, vilken torde kunna beräknas till 600 kronor om året för var och en.

Mot beräkningen av föreslagna belopp till avlönande av en assistent 3,600 kronor och av skrivbiträde 1,800 kronor, allt för år räknat, har jag icke något att erinra. Avlöningarna för trädgårdsmästarna samt assistenten böra utgå av anslagspost för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, avlöning till skrivbiträde av anslagspost för grundavlöningar m. m. åt övrig icke-ordinarie personal.

I anslutning till det anförda och med iakttagande i övrigt av de i propositionen nr 167/1936 bestämda avlöningarna till befattningshavare för försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område vid huvudinstitutionen vid Alnarp, men med hänsyn tagen till minskningar i avlöningsbeloppen svarande mot avdrag enligt allmänna familjepensionsreglementet torde för tiden $\frac{1}{1}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1938 böra till ifrågavarande befattningshavares avlöningar beräknas i avrundade tal för ordinarie befattningshavare 1,100 kronor, för befattningshavare å extra stat 7,700 kronor, för befattningshavare med arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 5,900 kronor, däri inberäknat chefsarvode 500 kronor samt för övrig icke-ordinarie personal 5,200 kronor, därav 4,300 kronor beräknas för extra ordinarie befattningshavare och 900 kronor för skrivbiträde.

Till institutsstyrelsens förslag om medelsanvisning för övrig arbetskraft för fruktodlingsförsöken och för köksväxtförsöken torde jag få återkomma i samband med omkostnadsfrågorna.

Därjämte torde jag få erinra, att enligt fjolårets beslut angående organisationen av ifrågavarande försöksverksamhet arvode till försöksavdelningens chef skall utgå redan från och med den 1 juli 1937 och att sålunda för detta ändamål bör förutom angivet chefsarvode under tiden $\frac{1}{1}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1938 beräknas motsvarande belopp 500 kronor för första hälften av budgetåret 1937/1938.

I anledning av institutsstyrelsens förslag, att benämningen statsagronom för två av befattningshavarna måtte få utbytas mot benämningen försöksledare torde jag få anföra, att frågan härom lämpligen lärer kunna avgöras av Kungl. Maj:t i samband med blivande instruktionsbestämmelser rörande försöksavdelningen.

För lokaler och utrustning har, såsom förut erinrats, enligt 1936 års riksdags beslut beräknats 201,100 kronor, därav för byggnadsarbeten, elektriska anläggningar, planering och plantering 176,100 kronor samt för inventarier och redskap 25,000 kronor. Institutsstyrelsen anholder nu att ytterligare medel måtte beräknas dels för uppförande av trädgårdsmästarbostad vid Östergård med 19,000 kronor, dels för statarbostad med 25,000 kronor, dels för inköp av traktor och hästar med 6,000 kronor. Enligt byggnadsstyrelsens beräkning skulle den avsedda trädgårdsmästarbostaden medföra en byggnads-kostnad av 22,000 kronor och statarbostaden en kostnad av 28,000 kronor.

Jag torde få erinra, att 1931 års utredningsmän funnit övertagandet för köksväxtodling av arrendegården Östergård innebära en betydande fördel med hänsyn därtill att bostadshuset å nämnda gård kunde användas till bostad för avdelningens trädgårdsmästare. Riksdagen har vid sin beräk-

ning av medelsbehovet för byggnadsändamål utgått ifrån att anslag för uppförande av ny trädgårdsmästarbostad vid Östergård ej skulle erfordras. Av institutsstyrelsen anfört skäl för ifrågasatt nybyggnad, nämligen att förutvarande arrendatorn önskade i fortsättningen begagna den befintliga bostaden, torde ej kunna godtagas och framställningen i denna del sålunda ej böra vinna bifall.

Förslaget om uppförande av statarbostad har av institutsstyrelsen motive-rats med behovet att för vissa arbeten vid avdelningen för köksväxtförsök anställa fasta arbetare. För prövning av detta förslag torde erfordras närmare utredning om betingelserna för erhållande av stadigvarande arbetskraft i orten samt en tillfredsställande plan för användningen av ifrågasatt arbetskraft. Jag finner mig icke för närvarande kunna förorda förslaget. Då institutsstyrelsens framställning om ökning av avsett engångsanslag till inventarier ej grundas på företedda detaljberäkningar, kan jag ej heller tillstyrka denna framställning.

Såsom byggnadsstyrelsen anmält, synes det med hänsyn till stegrade byggnadskostnader icke bliva möjligt att uppföra den tidigare till 82,700 kronor kostnadsberäknade institutionsbyggnaden för försöksavdelningen för lägre kostnad än 94,000 kronor samt den förut till 18,000 kronor kostnadsberäknade trädgårdsmästarbostaden för lägre kostnad än 22,000 kronor.

I anledning härav förordar jag höjning av beräknade byggnadskostnader med $(11,300 + 4,000 =) 15,300$ kronor.

Då för innevarande budgetår till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för byggnadsarbeten m. m. anvisats 100,000 kronor av de för sådana arbeten i sin helhet till 176,100 kronor beräknade kostnaderna, torde med hänsyn till vad jag nyss anfört angående ytterligare anslagsbehov böra för nästkommande budgetår för byggnadsarbeten m. m. anvisas $(76,100 + 15,300 =) 91,400$ kronor jämte förut med fördelning på samma budgetår beräknade belopp för inredning och inventarier 25,000 kronor.

De av institutsstyrelsen upptagna *omkostnaderna* överensstämma i huvudsak med de beräkningar som uppgjorts av 1931 års utredningsmän. Ett undantag härifrån utgör dock kostnadsberäkningen för dagsverken m. m. avseende köksväxtavdelningen. Kostnaderna härför hava av utredningsmännen beräknats till 12,000 kronor för helt år. De hava emellertid i institutsstyrelsens förslag upptagits till 10,000 kronor för ett halvt år. Även om arbetskostnaderna kunna beräknas vara högre under första halvåret 1938 än vid den tid då utredningsmännen verkställde sina omkostnadsberäkningar, synes mig kostnaden för dagsverken m. m. vid köksväxtavdelningen under första halvåret 1938 böra begränsas till 8,000 kronor. I övrigt biträder jag institutsstyrelsens anslagsberäkning.

Uppställningen av den föreslagna omkostnadsstaten föranleder följande påpekanden. Under »övriga omkostnader» upptagen post för inköp och underhåll av inventarier, 750 kronor, bör hänföras till expenser. Posten för inköp och bindning av böcker och tidskrifter, 1,000 kronor, bör ingå i anslag till bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek.

Beträffande beräkningen av särskilda uppbördsmedel finner jag i likhet med lantbruksstyrelsen, att bland påräkneliga hyresinkomster bör upptagas hyra för trädgårdsmästarbostäderna med 600 kronor för varje bostad eller med tillhopa 1,200 kronor.

Med iakttagande av det nyss anförda skulle omkostnader och särskilda uppbördsmedel kunna, så vitt angår trädgårdsförsöksavdelningen, för tiden $\frac{1}{2}$ 1938— $\frac{80}{100}$ 1938 beräknas enligt följande uppställningar.

Utgifter.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	3,650
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1,900
4. Övriga utgifter		
a) underhåll av byggnader, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	1,000
b) skatter och försäkringar, <i>förslagsvis</i> ..	»	700
c) utställningsmaterial, fotografering m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,000
d) förbrukningsartiklar, <i>förslagsvis</i>	»	2,050
e) gödslingsmedel, <i>förslagsvis</i>	»	3,250
f) inköp av levande växter och frön, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	»	2,050
g) dagsverken m. m., <i>förslagsvis</i>	»	9,600

Summa utgifter kronor 27,200.

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Hyresinkomster	kronor	1,200
Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökön-		
trollanstalt	»	2,000
Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning	»	2,500

Summa uppbördsmedel kronor 5,700.

S a m m a n d r a g.

Utgifter	kronor	27,200
Särskilda uppbördsmedel	»	5,700

Nettoutgift kronor 21,500.

Institutsstyrelsen har ifrågasatt, att utan kostnad för försöksavdelningen kemiska analyser måtte få tillsvidare utföras vid blivande analyslaboratorium vid lantbrukshögskolan ävensom att den med anställning vid institutionen för jordbruksförsök vid lantbrukshögskolan avsedde försöksmatematikern måtte få kostnadsfritt anlitas även för trädgårdsförsöken. Jag erinrar, att den nya organisationen för jordbruksförsöken är avsedd att träda i verksamhet först från och med år 1939. Det biträde, som av institutsstyrelsen ifrågasattes från lantbrukshögskolans institutioner, aktualiseras sålunda ej under nästkomman-

de budgetår. Huruvida det blir möjligt för dessa institutioner att därefter lämna dylikt biträde lärer vara svårt att för närvarande bedöma. Det torde vara lämpligt, att institutet och högskolan ägna uppmärksamhet åt berörda frågor.

Såsom lantbruksstyrelsen framhållit har enligt fjolårets beslut rörande försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område avsetts, att för lokala trädgårdsförsök skulle beräknas årligt anslag å 4,000 kronor. Jag torde senare få under särskild anslagspost väcka förslag om medelsanvisning för angivna ändamål.

2. Försöksverksamhet vid lokala försöksstationer.

a. Försöksstation vid Rånna.

Motion vid
1936 års riksdag.

I motion II: 703 till 1936 års riksdag erinras, att enligt propositionen nr 167 till samma riksdag förslag väckts om inrättande av en central försöksavdelning på trädgårdsodlingens område vid Alnarp samt av en försöksstation i Mälardalen, men att av 1931 års utredningsmän framställets förslag om inrättande av försöksstationer i västra Sverige och i Norrland. Motionären har funnit av departementschefen i nämnda proposition gjort uttalande om nödvändigheten att framgå med försiktighet vid inorganiserandet i försöksväsendet av nya försöksgårdar icke utan vidare kunna avvisas, men anfört, att efter det propositionen avlämnats en omständighet tillkommit, som syntes böra föranleda övervägande om inrättande av ytterligare en försöksgård utöver av departementschefen föreslagna. Motionären anför vidare:

Genom testamentariskt förordnande av nyligen avlidne kaptenen Victor Renström samt genom förordnande av hans efterlevande maka fru Hedvig Renström hade till Skaraborgs läns hushållningssällskap donerats dels fastigheterna $\frac{1}{2}$ mtl Rånna och $\frac{3}{4}$ mtl Ryd Östergården i Ryds socken samt $\frac{1}{8}$ mtl Mölltorp och $\frac{1}{4}$ mtl Lund Postgården i Sätters socken m. fl. fastigheter jämte yttre inventarier samt 75,000 kronor i goda värdepapper under villkor bl. a., att »å egendomarna upprättades en försöksträdgård för de många spörsmål inom hortikulturens område, som ännu stode olösta». Fastigheterna representerade ett taxeringsvärde av 140,000 kronor men då desamma vore i utmärkt skick och hade betydande skogstillgångar samt omfattande och givande fruktträdplanteringar, torde desamma representera ett avsevärt högre värde. Egendomen vore belägen 9 km från Skövde på slutningen av Billingen och hade otvivelaktigt för försöksverksamhet synnerligen lämpligt läge och beskaffenhet. Genom, bland annat, dess jämförelsevis höga belägenhet torde där ordnad försöksverksamhet giva utslag som kunde bli i vidsträcktare mån tillämpliga på *hela* det av 1931 års utredningsmän föreslagna västra distriktet än vid en försöksstation förlagd närmare kusten.

Donatorn kapten Renström hade varit en av vårt lands mest kunniga och intresserade fruktodlare och hade å egendomen ordnat en omfattande och välskött fruktträdplantering, vilket givetvis vore av icke ringa betydelse för en eventuell försöksstation. Härtill komme, att av donatorn påpekad betydelse av körsbärsodling å Västergötlands omfattande silurområden skulle kunna väsentligen främjas genom å egendomen bedrivna försök, för vilka belä-

genheten å siluområdet gjorde egendomen särskilt lämplig. Vidare skulle ett lämpligt samarbete mellan staten och hushållningssällskapet dels vara ägnat att ge den ifrågasatta försöksverksamheten en fastare organisation och större resurser, dels innebära en besparing framför dess ordnande såväl vid Rånna enbart genom hushållningssällskapets försorg som genom statens försorg å annan plats.

I *jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande* (83/1936) har uttalats, att när det kunde anses önskvärt att för västra delarna av landet få tillgång till en försöksgård å trädgårdsområdet, Rånna egendoms lämplighet för ändamålet borde göras till föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts försorg samt de åtgärder, som betingades av utredningen, vidtagas. Förvärvades Rånna egendom såsom försöksgård, torde ytterligare behov av sådan gård för västra Sverige icke föreligga. Önskemål, som föranlett yrkandet i motion I: 374 beträffande kronoegendomen Lilla Ryr, syntes vid sådant förhållande komma att bli tillgodosett.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp har med hänsyn till jordbruksutskottets utlåtande angående förvärvande av Rånna egendom såsom försöksgård för trädgårdsodling framhållit, att Skaraborgs läns hushållningssällskap, som genom testamente erhållit egendomen, icke kunde avhända sig densamma, men vore villigt att därå upprätta en försöksstation, om staten beviljade visst bidrag till igångsättande av försök samt skötsel av dessa. Styrelsen har vidare anfört:

En preliminär överenskommelse hade redan träffats med den kommitté, som tillsatts för att handhava ledningen av gården samt med sällskapets förvaltningsutskott. Under förutsättning att förslaget även av hushållningssällskapet godkändes, ville styrelsen för sin del tillstyrka, att Kungl. Maj:t och riksdagen måtte medgiva, att styrelsen avslutade nämnda överenskommelse med sällskapet.

Den undersökning, som verkställdes av Rånna egendom, gäve vid handen, att gården ur flera synpunkter måste anses vara lämplig som försöksgård. Den låge visserligen omkring 8 km från närmaste järnvägsstation, men en bussstation vore belägen knappt 5 minuters gångväg från gården. Skövde kunde betraktas som en god avsättningsort för såväl frukt som bär och finare grönsaker.

Den geologiska undersökningen av marken visade, att denna till stor del utgjordes av för försöksodlingar lämplig jord, ganska karakteristisk för sådan mark, varpå fruktträd i allmänhet planteras i denna del av landet. En ej obetydlig fruktodling bedreves på platsen, och av denna upplätes över ett hektar för försöken.

Det hade visat sig, att fruktträd trivdes särdeles väl vid Rånna och att de på denna plats mera sällan angreps av kräfta eller andra mera svårartade sjukdomar. Även körsbär trivdes väl, där dessa planterats på lagom fuktig jord. Kapten Renström hade särskilt intresserat sig för körsbärsodling och i sitt testamente uttalat som önskvärt, att omfattande försök borde göras med detta fruktslag. Förhållandena syntes onekligen tyda på, att Rånna vore en för just sådana försök mycket lämplig plats.

Enligt förslag till avtal skulle hushållningssällskapet upplåta en betydande del (intill 15 hektar) av egendomen för trädgårdsförsök samt dessutom ställa erforderliga byggnader till förfogande. Detta innebure, att sällskapet åtog sig att uppföra en institutionsbyggnad med nödiga arbetsrum, källare m. m.

Riksdagen
1936.

Styrelsen för
lantbruks-,
mejeri- och
trädgårdsin-
stitutet vid
Alnarp.

samt i en annan byggnad beredde bostad för en av staten anställd trädgårdsmästare. Däremot kunde sällskapet för närvarande icke åtaga sig att uppföra bostad åt försöksledaren. Denne skulle dock antingen bo i Skövde och med busslinjen dagligen begiva sig till försöksträdgården eller möjligen hyra viss lägenhet i närheten av Rånna. En tredje möjlighet kunde tänkas, nämligen att mangårdsbyggnaden på kronoegendomen Liden, som gränsade till Rånna, vid nästa arrendeledighet undantogs från arrendet och användes till bostad åt försöksledaren. (En mindre byggnad på gården kunde användas som bostad åt arrendator.) Det vore fördelaktigt, om samtidigt undantogs viss åkerareal från nämnda egendom för att senare kunna disponeras för fruktodlingsförsök. Framdeles skulle mangårdsbyggnaden på Rånna, som under livstid disponerades av testators maka, kunna användas som bostad åt försöksledaren m. m.

Förslaget till avtal med hushållningssällskapet angåve, att sällskapet mot viss årlig ersättning skulle tillhandahålla den arbetskraft, som erfordrades för igångsättande och skötsel av försöken, men att staten skulle anställa och avlöna en försöksledare och en trädgårdsmästare, senare även en assistent. Sällskapet skulle även anställa en förvaltare, som ej blott handhade gårdens ekonomi och allmänna skötsel utan även tjänstgjorde som ledare av de praktiska arbetena i försöken, ansvarade för förökningen av en del växter, erforderliga för nya försök o. s. v., allt givetvis efter försöksledarens instruktioner.

Såsom framginge av åberopat förslag till avtal skulle staten enligt detta utbetala ett engångsanslag av 12,000 kronor vid försökens igångsättande, och i händelse att det område, som togs i anspråk för försöken, överstege 6 hektar, dessutom som bidrag till anläggningskostnaderna ytterligare 500 kronor per överskjutande hektar.

Styrelsen föresloge, att därutöver ansloges 5,000 kronor till instrument, handböcker m. m. som engångsanslag.

Vidare skulle staten årligen betala till hushållningssällskapet 7,000 kronor i ersättning för upplåtta lokaler, konstgödsel till försöken och arbetskostnader för dessa. Förutom löner till försöksledare, trädgårdsmästare och (senare) en assistent skulle staten bestrida kostnaderna för bearbetning av försöksresultaten, vissa resor m. m. Dessa omkostnader kunde jämte utgifter för litteratur, underhåll av inventarier m. m. beräknas till 4,200 kronor per år.

Skötseln av Rånna gård skedde för närvarande under provisoriska former, och det vore ur alla synpunkter önskvärt, att detta förhållande ändrades, så snart sig göra låte. Styrelsen ville därför föreslå, att medel för organisation av försöksverksamheten äskades av 1937 års riksdag för att denna verksamhet skulle kunna sättas igång redan den 1 januari 1938.

Härtill beräknades:

engångskostnader	.....	kronor	17,000
avlöningar och omkostnader för tiden den $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{6}$ 1938....		»	11,100.

Det av institutstyrelsen åberopade förslaget till avtal med Skaraborgs läns hushållningssällskap rörande anordnande och drivande av försöksverksamhet vid Rånna egendom är av följande innehåll:

Emellan styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut å Kungl. Maj:t och Kronans vägnar, här kallad institutstyrelsen, och Skaraborgs läns hushållningssällskap, här kallat sällskapet, skulle träffas följande överenskommelse rörande upplåtelse av viss del av den till sällskapet testamenterade egendomen Rånna i Skaraborgs län i och för upprättande av en statens trädgårdsförsöksstation.

§ 1.

Sällskapet förbunde sig att, i den ordning så befunnes erforderligt, till statliga trädgårdsförsök upplåta för försöksändamål lämpliga jordarealer i en omfattning av högst femton (15) hektar, därav högst ett (1) hektar för köksväxtförsök. Skulle ytterligare arealer i framtiden visa sig vara erforderliga, skulle särskild överenskommelse därom träffas.

§ 2.

Sällskapet förbunde sig att till institutsstyrelsen upplåta för nyttjande följande lokaler:

- 1) två kontorsrum, det ena med brandfritt valv;
- 2) två arbetsrum, därav ett större för grövre arbeten;
- 3) frukt- och grönsakskällare efter behov;
- 4) utrymme i växthus för uppdragning av visst plantmaterial;
- 5) bostad för en statsanställd trädgårdsmästare; samt
- 6) så snart sällskapet fått övertaga gårdens huvudbyggnad, lämplig bostad för försöksstationens försöksledare och assistent samt eventuellt ytterligare behövliga arbets- och kontorslokaler i sagda byggnad.

§ 3.

Sällskapet förbunde sig att i samråd med institutsstyrelsen anställa och avlöna

dels som förvaltare en i trädgårdsodling väl förfaren person med uppdrag icke blott att handhava gårdens allmänna skötsel och ekonomi utan även att enligt försöksledarens anvisningar leda praktiska arbeten inom försöken, handhava förökningen av för utplantering i försöken erforderligt, på platsen uppdraget plantmaterial samt att i övrigt deltaga i försöksarbetet;

dels en trädgårdsmästare med huvudsaklig sysselsättning vid fruktodlingsförsöken, samt

dels för försökens anläggning och skötsel erforderlig arbetskraft.

§ 4.

Sällskapet förbunde sig att ombesörja och bekosta underhåll, uppvärmning, belysning och städning av de arbetslokaler av olika slag, som enligt § 2 upplåtes för försöksverksamheten.

§ 5.

Institutsstyrelsen förbunde sig att bedriva rationell försöksverksamhet *dels* framför allt med körsbärs- men även med äpple-, päron- och plommonträd samt bärväxter, *dels* med olika slag av viktigare köksväxter.

§ 6.

Institutsstyrelsen förbunde sig att vid försöksstationen anställa och helt avlöna följande befattningshavare:

- 1) en försöksledare;
- 2) en assistent, så snart så erfordrades, och
- 3) en trädgårdsmästare (huvudsakligen för köksväxtförsöken).

§ 7.

Institutsstyrelsen förbunde sig att till sällskapet för hyra av i § 2 1)—5) angivna lokaler, konstgödsel till försöken och arbetskostnader årligen erlagga ett belopp av sjutusen (7,000) kronor, vilket skulle utbetalas med hälften eller tretusenfemhundra (3,500) kronor senast den 15 juli och 15 januari varje budgetår.

För bostäder och övriga lokaler, som enligt § 2, punkt 6, framdeles kunde varda för nyttjande upplåtna, skulle institutsstyrelsen lämna sällskapet hyresersättning med skäligt belopp, varom särskild överenskommelse mellan parterna finge träffas vid tiden för sagda upplåtelse.

Sällskapet ägde rätt att förfoga över alla från försöken skördade produkter, för så vitt de icke erfordrades för bearbetning av försöksresultat eller för särskilda undersökningar.

§ 8.

Institutsstyrelsen anskaffade vid verksamhetens igångsättande och för dess fortsatta bedrivande erforderliga inventarier (möbler, redskap, drivbänksfönster och dylikt) till ett värde av förslagsvis åttatusen (8,000) kronor, och för utplantering erforderligt plantmaterial till ett värde av högst fyratusen (4,000) kronor. Då försöksarealen med fruktträd och bärväxter utökades utöver sex (6) hektar, skulle institutsstyrelsen lämna sällskapet ett bidrag till anläggningskostnaderna med femhundra (500) kronor pr hektar.

§ 9.

Den vinst, som kunde komma att uppstå av hela egendomens samtliga driftsgrenar, skulle i enlighet med testators, kapten V. Renströms föreskrifter användas till

- 1) ytterligare utvidgning av trädgårdsförsöksverksamheten;
- 2) förbättring och utvidgning av lokaler och försöksutrustning;
- 3) bedrivande av undervisning på trädgårdsskötselns område;
- 4) förbättring av egendomen i sin helhet; samt
- 5) fondering i och för senare användning för ovan under punkterna 1) — 4) sagda ändamål.

§ 10.

Alla på egendomen bedrivna trädgårdsförsök skulle stå under ledning av institutsstyrelsen.

§ 11.

Detta avtal skulle gälla under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande från den 1 jan. 1938 till dess det minst två år i förväg från någondera sidan blivit uppsagt; dock finge uppsägning ej ske tidigare än den 1 juli 1955, och skulle i händelse av uppsägning kontraktet upphöra att gälla den 1 juli det år uppsägningen avsåge.

Institutsstyrelsen har uppgjort följande sammanfattande beräkning av engångskostnader och årliga utgifter för Rånna försöksstation:

Engångskostnader.

Ersättning till Skaraborgs läns hushållningssällskap för inköp av:			
inventarier m. m.	kronor	8,000	
plantmaterial	»	4,000	
Inköp av instrument, handböcker m. m.	»	5,000	kronor 17,000
			<u>Summa engångskostnader</u> kronor 17,000.

Avlöningar och omkostnader.

Avlöningar.

Försöksledare.....	kr.	8,000	
Trädgårdsmästare			
(jämte bostad)	»	3,000	per år kr. 11,000, per halvt år kronor 5,500
Årligt anslag till hushållnings-			
sällskapet enligt avtal.....	»	7,000	» » » » 3,500

O m k o s t n a d e r.

1. Försöksledarens resor (per år)..... kr. 800
  2. Övriga utgifter:
    - a) Inköp och underhåll av inventarier ..... » 1,000
    - b) Litteratur ..... » 1,000
    - c) Förbrukningsartiklar m. m..... » 1,400
- kr. 4,200, per halvtår kr. 2,100
- Summa avlöningar och omkostnader under ett halvt år kronor 11,100.

Av de inkomna yttrandena innehåller allenast *lantbruksstyrelsen* Yttranden. yttrande ställningstagande till de spörsmål, som avse den ifrågasatta försöksstationen vid Rånna. Ur yttrandet må här återgivas följande.

Lantbruksstyrelsen funne den av institutsstyrelsen förebragta utredningen för inrättande vid Rånna egendom av en försöksstation för västra delarna av landet visa, att egendomen ägde goda förutsättningar för bedrivande därstädes av statlig försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område. *Lantbruksstyrelsen* anför vidare:

De önskemål, som föranlett 1931 års utredningsmän att till försöksstation föreslå kronoegendomen Lilla Ryr i Lycke socken, syntes vid Rånna egendom väl kunna tillgodoses till engångskostnader, som väsentligt understiga av nämnda utredningsmän beräknade kostnader för en till Lilla Ryr förlagd försöksstation. *Institutsstyrelsen* försloge, att åtgärder vidtoges för upprättande vid Rånna gård av en dylik försöksstation. Då ägaren av sistnämnda gård, Skaraborgs läns hushållningssällskap, förvärvat gården under sådana omständigheter, att sällskapet icke kunde avhända sig äganderätten till densamma, framlade *institutsstyrelsen* ett med hushållningssällskapet upprättat preliminärt förslag till avtal mellan *institutsstyrelsen* och sällskapet, enligt vilket sällskapet förbunde sig att på vissa villkor, bland annat, upplåta viss areal av egendomen till förfogande för ändamålet samt att ställa erforderliga byggnader till disposition.

Lantbruksstyrelsen, som haft tillfälle följa utredningsarbetet i fråga om Rånna egendom, hade i princip intet att erinra mot ovan omförmälda mellan *institutsstyrelsen* och Skaraborgs läns hushållningssällskap preliminärt träffade avtal.

Då förutsättningarna för anordnande vid egendomen Rånna i Skaraborgs *Departements-*
chefen. län av försöksstation på trädgårdsodlingens område för västra delarna av vårt land synas tillfredsställande, biträder jag i huvudsak det föreliggande avtalsförslaget och förordar, att Kungl. Maj:t bemyndigas att i huvudsaklig överensstämmelse därmed vidtaga åtgärder för överenskommelse med hushållningssällskapet. Beträffande ifrågasatt förbindelse från det statliga organets sida om anställande av assistent för försöksverksamhet så snart det erfordras, förutsätter jag, att behovsprövningen tillkommer staten och icke hushållningssällskapet.

I det av *institutsstyrelsen* uppgjorda avlöningsförslaget har beräknats en årskostnad av 8,000 kronor för försöksledare och 3,000 kronor jämte fri bostad för trädgårdsmästare. För försöksledaren synes sålunda hava beräknats samma löneställning som för de blivande statsagronomerna vid försöks-

avdelningen i Alnarp. Jag förordar, att i stället till försöksledaren utgår arvode, beräknat efter samma grund som för närvarande och alltsedan tillkomsten av de fasta försöksgårdarna för jordbruket utgått till dessa gårdars föreståndare. Arvodet, varå jämväl dyrtidstillägg må beräknas enligt de för befattningshavare vid nyreglerade verk gällande grunder, torde sålunda böra utgå med ett årligt belopp av 6,300 kronor, motsvarande avlöningsbelopp i lägsta löneklassen av lönegraden B 24 för ortsgrupp A enligt avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk tillhörande den civila statsförvaltningen.

Mot föreslaget årsarvode 3,000 kronor till trädgårdsmästare, vilken beräknas erhålla bostadsförmån vid gården, har jag ej anledning till erinran.

Av ifrågavarande avlöningar (6,300 + 3,000 =) tillhoppa 9,300 kronor, böra 4,650 kronor — eller vad som belöper på ett halvt år — för nästa budgetår uppföras i avlöningsstaten för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp under anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Till Skaraborgs läns hushållningssällskap skulle enligt det föreslagna avtalet utgå en årlig ersättning av 7,000 kronor för lokalhyra, konstgödsel till försöken samt arbetskostnader. Mot institutstyrelsens förslag till omkostnader, frånsatt nu angivna ersättning, har jag icke anledning till erinran beträffande beloppen. Omkostnadsbeloppen torde för nästkommande budgetår, beräknade till hälften av årsbeloppen och avseende tiden $\frac{1}{1}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1938, böra upptagas å lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutets vid Alnarp stat. Därvid torde föreslaget belopp för inköp och underhåll av inventarier böra hänföras till anslagsposten för expenser. Omkostnaderna för försöksverksamheten vid Rånna försöksstation skulle sålunda erhålla följande fördelning.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	400	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	500	
3. Övriga utgifter			
a) ersättning till Skaraborgs läns hushållningssällskap för lokalhyra m. m., <i>högst</i>	kronor	3,500	
b) bokinköp och bokbindning, <i>förslagsvis</i>	»	500	
c) förbrukningsartiklar, <i>förslagsvis</i>	»	700	» 4,700

Summa omkostnader kronor 5,600.

Då jag biträtt det föreliggande förslaget till avtal, torde därav följa, att jag jämväl tillstyrker anvisande av anslag för bestridande av däri angivna engångsutgifter för inventarier m. m., 17,000 kronor. Detta belopp torde böra för nästa budgetår upptagas såsom reservationsanslag under rubriken Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Byggnadsarbeten m. m. för försöksverksamhet.

b. Försöksstation vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker.

1931 års utredningsmän föreslogo i det av dem avgivna betänkandet med 1931 års utredningsmän. utredning och förslag rörande organisationen av försöksverksamheten på växt- och trädgårdsodlingens område, att försöksstation för Norrland skulle förläggas till trädgårdsskolan vid Söråker. Utredningsmännen anförde rörande försöksstationens förläggning samt programmet för försöksverksamheten följande.

Utredningsmännen kunde efter besök på nämnda plats vitsorda, att platsen syntes hava mycket stora naturliga förutsättningar för att tjäna den norrländska trädgårdsodlingens intressen. Fördelaktigt vore, att staten redan vore ägare av mark och byggnader. Givetvis måste här alla egentliga fruktodlingsförsök bortfalla, och för många köksväxter vore sommaren alltför kort. Detta gjorde, att programmet för försöksverksamheten kunde förenklas och personalbehovet inskränkas. Enligt de underhandlingar, som förts med styrelsen för skolan, skulle en befintlig byggnad, förut använd som stall, kunna inredas till lämplig lokal för försöksverksamheten för en kostnad av omkring 10,000 kronor. En tillräckligt stor areal funnes tillgänglig för att köksväxtförsök å c:a 0.5 ha årligen skulle kunna utföras i en lämplig cirkulation. Läge och jordmån kunde betraktas som synnerligen fördelaktiga för köksväxtodling. Som försöksledare skulle antagas den person, som vid skolan bestrede undervisningen i köksväxtodling, dock först efter det denne under någon tid tjänstgjort vid huvudanstalten eller vid de redan nu pågående köksväxtförsöken på Alnarp, så att han fått tillfälle att närmare sätta sig in i försöksarbeten av olika slag. Då emellertid blott omkring fjärdedelen av nämnda persons tjänstgöringstid skulle komma att upptagas av försöksverksamhet, beräknade skolans styrelse, att endast 25 % av hans avlöning borde ingå i de beräknade kostnaderna för försöken. För skötseln av dessa måste skolan anställa en trädgårdsmästare, för vilken bostad kunde beredas i den omtalade byggnaden. Försöken vid Söråker borde framför allt omfatta köksväxtodling, men i den omfattning så kunde ske borde även anställas försök med olika typer av bärodling, vidare eventuellt frosthårdighetsförsök med vissa frukträd, prydnadsbuskar och fleråriga blomsterväxter samt sådana andra försök, som kunde få särskild betydelse för nordsvensk trädgårdsodling. Försöksledaren skulle i likhet med vad som framhållits för motsvarande tjänstemän vid övriga fasta försöksstationer hava skyldighet att leda vissa lokala försök inom de norrländska länen.

Beträffande kostnaderna för verksamheten vid den ifrågasatta försöksstationen anförde utredningsmännen, att styrelsen för trädgårdsskolan vid Söråker åtagit sig att för ett belopp av 5,000 kronor årligen ombesörja försöksverksamheten, men att då detta belopp syntes vara alltför lågt beräknat utredningsmännen föresloge en höjning därav till 6,000 kronor. Härutöver borde beräknas 1,000 kronor årligen för resor av försöksstationens föreståndare.

Såsom tidigare angivits innehöll *propositionen nr 167 till 1936 års riksdag* Propositionen 167/1936. icke förslag om inrättande omedelbart av försöksstation vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker. Dåvarande departementschefen anförde vid behandlingen i propositionen av frågor rörande försöksstationer m. m. på trädgårdsodlingens område, att han funne nyttan av sådana inom olika odlingsområden oomtvistlig, men att behov syntes föreligga att framgå med försiktighet vid inorganisering i försöksväsendet av fasta försöksanordningar.

Motion till
1936 års
riksdag.

I motionen I: 374 till 1936 års riksdag framhölls betydelsen av 1931 års utredningsmäns förslag om inrättande av en försöksstation på trädgårdsodlingens område, bland annat, vid nämnda trädgårdsskola i Söråker och förordades inrättande därstädes av en försöksstation.

Riksdagen
1936.

Enligt jordbruksutskottets av riksdagen godkända utlåtande har uttalats, att behov torde föreligga av en försöksgård å trädgårdsområdet förlagd till Norrland. I utskottsutlåtandet anfördes vidare:

Inrättande av försöksverksamhet vid Söråkers trädgårdsskola torde icke behöva medföra mera avsevärda utgifter för statsverket. Utskottet — som icke hade något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del — förvände därför, att Kungl. Maj:t vid försöksverksamhetens fortsatta organiserande ägnade sistberörda spörsmål erforderlig uppmärksamhet.

Styrelsen för
lantbruks-,
mejeri- och
trädgårdsin-
stitutet vid
Alnarp.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp har ansett, att ännu starkare skäl än de av 1931 års utredningsmän angivna nu tala för upprättande av en försöksstation vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker. Institutsstyrelsen anför vidare:

För att bereda ökade möjligheter för en försöksverksamhet på detta område hade en enskild donator till skolan överlämnat ett område av omkring 8 tunnland jord, som enligt verkställd undersökning syntes vara i mycket hög grad lämpad som plats för trädgårdsförsök. Detta jordområde låge emellertid ett stycke (omkr. 1 km.) från skolan, och för att kunna användas för sitt ändamål måste fälten hägnas med ett kraftigt stängsel. Vidare borde ett omedelbart intill det nämnda fältet beläget jordområde med därpå uppförd byggnad inköpas. Ett par arbetsrum borde inredas och en bostad anordnas för den trädgårdsmästare, som skulle sköta försöken. Man beräknade, att inköp av fastigheten och jordningställande av byggnaden samt uppförande av ett staket omkring området icke skulle draga större kostnad än omkring 13,500 kronor. För avlöning av all behövlig personal och för bedrivande av försöksverksamheten hade skolans styrelse begärt ett årligt anslag av 6,000 kronor. Skulle försöksarealen sedermera behöva utvidgas, komme skolstyrelsen att begära ökat anslag. Till de årliga omkostnaderna för försöken borde, såsom de sakkunniga framhållit, tillkomma 1,000 kronor för försöksledarens resor. Alla övriga kostnader beräknades komma att åvila trädgårdsskolan.

Styrelsen föresloge, att avtal på angivna grunder finge träffas med styrelsen för Norrlands trädgårdsskola och att nödiga medel av riksdagen begärdes, så att försöksverksamheten kunde sättas igång redan under år 1938. Härför beräknades sålunda:

engångskostnader	.....	kronor 13,500
omkostnader för tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1938	.....	» 3,500.

Av trädgårdsskolans styrelse hava följande förutsättningar för anordnande vid skolan av en försöksstation angivits:

1) Försöksstationen i Söråker skulle ställas under den föreslagna huvudstationens i Alnarp överledning och kontroll. Försöksarbetet vid Söråkersstationen skulle uppläggas i samråd med huvudstationens ledning. Lokala försök skulle anordnas i mån av behov och möjlighet på olika platser i Norrland och ställas under Söråkersstationens ledning.

2) Försöksarbetet skulle företrädesvis omfatta fältförsök på köksväxtodlingens område samt i den mån förhållandena så medgäve och påkallade

utökas dels med vissa försök under glas, dels med försök på bär- och fruktodlingens område.

3) Lokal chef för försöksstationen i Söråker skulle trädgårdsskolans föreståndare bli. Försöken skulle ledas närmast av den person, som vid trädgårdsskolan bestred undervisningen i köksväxtodling. Försöksledaren skulle erhålla som medhjälpare och arbetsledare en fast anställd försöksträdgårdsmästare med lämplig utbildning; denne borde vara i stånd att under en del av vintern biträda vid undervisningen i trädgårdsskolan eller på annat sätt sysselsättas där. Arbetet på försöksfältet skulle bedrivas med hjälp av tillfälligt anställt, härför lämpat arbetsfolk.

4) För åvägabringande av för försöksstationen behövliga byggnadsutrymmen och jordarealer m. m. samt för inhägnad av försöksjordarna skulle ställas till skolans förfogande ett sammanlagt belopp av 13,500 kronor (engångsanslag).

5) Till bestridande av kostnaderna för försöksverksamhetens bedrivande (driftsanslag) beräknades i enlighet med 1931 års utredningsmäns förslag ett årsanslag av 6,000 kronor, avsett a) till gottgörelse för den tid skolans ordinarie i försöken engagerade personal upptoges av försöksarbetet, b) till avlöning åt försöksträdgårdsmästaren, c) till avlöning åt behövt arbetsfolk samt d) till inköp av förbrukningsartiklar, såsom gödselmedel, störrar, ärtnät o. s. v., samt underhåll av byggnader, inventarier och redskap. Till detta årsanslag skulle läggas i mån av behov kostnaderna för försöksledarens övervakande av de förutsatta lokala försöken. Sistnämnda kostnader beräknades förslagsvis till 1,000 kronor.

6) Om försöksverksamhetens omfattning och därmed behovet av jordarealer och arbetspersonal väsentligen skulle komma att överstiga den av ovan angivna utredningsmän beräknade, vilken godkänts av skolstyrelsen och låge till grund för skolans åtagande, skulle det beräknade driftkostnadsanslaget regleras med hänsyn till och i proportion med den eventuella ökningen.

Lantbruksstyrelsen har i avgivet yttrande rörande inrättande av ifrågasvarande försöksstation vitsordat av institutstyrelsen anförda skäl för anordnande av försöksverksamhet vid trädgårdsskolan i Söråker. Lantbruksstyrelsen anför vidare:

Yttranden.

Förutsättningarna för förläggande av försöksverksamhet till Söråker vore icke längre fullt sådana, som då 1931 års utredningsmän avgåve sitt förslag i ämnet. Den stallbyggnad, som för en beräknad kostnad av 10,000 kronor ansetts kunna inredas till lokal för försöksverksamheten, befunde sig numera på grund av rötskada i ett sådant tillstånd, att den icke utan väsentligt högre restaureringskostnader lämpade sig för ändamålet. I densamma kunde för övrigt icke inrymmas bostad för försökstjänsteman. Ett av donator till skolan numera överlämnat, cirka 1 kilometer från skolan beläget, omkring 4 hektar stort område vore bättre än den direkt intill skolan belägna jorden lämpat för jämförande försök. Härtill komme, att en intill det nu genom donation nyförvärvade jordområdet belägen fastighet, som vore försedd med byggnader passande till bostad åt försökstjänsteman jämte lokaler för verksamheten, kunde inköpas och iordningställas för en beräknad kostnad av 13,500 kronor, eller till lägre kostnad än inredning av ovannämnda stallbyggnad beräknats betinga. Mot inköp av fastighet till sålunda anført belopp att tilläggas trädgårdsskolegendom hade lantbruksstyrelsen intet att erinra, då skolan ägdes av staten. Då vidare trädgårdsskolan skulle svara för viss del av årskostnaderna för försöksverksamheten vid Söråker och till följd därav det för ändamålet erforderliga tillskottet av statsmedel beräk-

nades kunna begränsas till ett relativt mindre belopp, funne lantbruksstyrelsen goda skäl tala för institutsstyrelsens förslag i denna del.

Departementets-
chefen.

Inrättandet av försöksstation på trädgårdsodlingens område vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker förutsätter inköp av mindre fastighet i skolans närhet, varå finnes uppförd en byggnad, där arbetsrum beräknas kunna inredas och bostad anordnas åt trädgårdsmästare. Förslag till köpeavtal föreligger icke och utredning till bedömande av fastighetens värde har ej förebragts. Med hänsyn till det jämförelsevis ringa belopp, som ifrågasättes för köpeskilling och byggnadens iordningställande eller sammanlagt 13,500 kronor, vill jag likväl föreslå, att nämnda summa anvisas för nästa budgetår under anslagsrubriken Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Byggnadsarbeten m. m. för försöksverksamhet. Det torde emellertid därvid få förutsättas, att förvärvet må komma till stånd allenast därest, efter prövning av Kungl. Maj:t, förvärvet ej befinnes vara förbundet med avsevärda nu ej förutsedda olägenheter.

Mot den ersättning trädgårdsskolan betingat sig för avlönanade av viss personal, för tillhandahållande av förbrukningsartiklar samt underhåll av byggnader, inventarier och redskap, 6,000 kronor för år räknat, har jag ej anledning till erinran liksom ej heller mot beloppet av den reseersättning, som beräknats för försöksledaren på platsen eller 1,000 kronor om året.

Med iakttagande härav torde för nästkommande budgetår böra å lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutets vid Alnarp omkostnadsstat böra upptagas följande för tiden $\frac{1}{1}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1938 beräknade omkostnader för försöksverksamhet vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Övriga utgifter (ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m.), <i>högst</i>	»	3,000
Summa omkostnader		kronor 3,500.

c. Ifrågasatt försöksstation i Mälardalen.

1931 års utredningsmän. 1931 års utredningsmän, som föreslagit inrättande, bland annat, av en försöksstation för trädgårdsodling i Stockholmstrakten, hava i sitt betänkande upplyst, att det icke visat sig möjligt att för denna trakt föreslå någon statens egendom såsom försöksstation men föreslagit, att i stället åtgärder finge vidtagas för förvärvande av den Stockholms stad tillhöriga egendomen Nibbla i Ekerö socken, samt anföra härom vidare:

Egendomen vore belägen omkring 20 kilometer från Stockholm. Dess sammanlagda areal utgjorde 109.4 hektar, varav blott cirka 25 hektar åkerjord och 3 hektar tomter och äng. Åkerjorden, som till största delen utgjordes av godartad, sandblandad lättlera på lerbotten, vore belägen i ett sammanhängande, mot söder sluttande skifte samt vore väl hävdad och täckdikad. En fruktträdgård, omfattande c:a 4 hektar, vore belägen i den

övre delen av åkerskiftet och visade oförtydligt, att marken vore synnerligen lämplig för fruktodling. Man hade också anledning att betrakta stora delar av den lägre liggande jorden som karakteristisk för de jordar, som på Mäläröarna användes till odling av köksväxter.

Gården vore väl bebyggd med mangårdsbyggnad av timmer under tegeltak om 8 rum och kök, 3 statbyggnader om tillsammans 5 rum jämte kök, ladugård med stall och loge, magasin, svinhus, smedja m. m.

Denna gård skulle synnerligen väl lämpa sig till trädgårdsförsöksstation, och kostnaderna för dess inrättande torde bliva jämförelsevis små, då bostäder för stationens personal kunde beredas genom reparation och tillbyggnad av redan befintliga byggnader. Enligt inhämtade upplysningar vore det emellertid föga sannolikt, att Stockholms stad vore villig att sälja denna gård, men däremot syntes staden vara benägen att utbyta den del av egendomen, c:a 35 å 40 hektar, som skulle erfordras till försöksstation, mot annan fastighet, som nu befunne sig i statens ägo. Om överenskommelse därom ej skulle kunna träffas, vore antagligen ej omöjligt att förvärva annan med Nibbla jämförlig egendom.

I *propositionen nr 167 till 1936 års riksdag* har såsom förut erinrats dåva-Propositionen 167/1936.
rande departementschefen anført, att tillsvidare borde anordnas allenast en försöksstation på trädgårdsodlingens område. Det syntes honom vara angelägnats, att denna förlades till Mälardalen. Han biträdde 1931 års utredningsmäns förslag, att åtgärder borde vidtagas i syfte att förvärva den Stockholms stad tillhöriga egendomen Nibbla i Ekerö socken eller annan i samma trakt belägen med den nämnda i avseende å storlek och lämplighet i huvudsak jämställd egendom. Det borde ankomma på ledningen av trädgårdsförsöksverksamheten att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i berörda hänseende.

Enligt *jordbruksutskottets av 1936 års riksdag godkända utlåtande* har Riksdagen 1936.
erinran ej framställts mot det i propositionen i berörda hänseende framställda förslaget.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp anför, Styrelsen för
att styrelsen låtit besiktiga såväl Nibbla gård som ett par i närheten därav be- lantbruks-,
lägna gårdar nämligen Nyckelby och Rastaborg. mejeri- och
trädgårdsin-
stitutet vid
Alnarp.

Det hade därvid visat sig, att viss del av Nyckelby hade de bästa förutsättningar som plats för trädgårdsförsök. Dels vore marken jämn och väl belägen med kraftigt skydd mot norr, dels hade den geologiska undersökningen av matjord och alv visat, att platsen lämpade sig synnerligen väl för försök. Härtill komme, att åkerarealen hade en lämplig storlek (omkr. 30 hektar), och att fälten vore jämförelsevis fria från svårare ogräs. Det vore i flera avseenden fördelaktigt, att området låge ett stycke (c:a 700 m.) från landsvägen. Gården tillhörde Stockholms stad, som dock torde vara villig att överlämna den till staten i samband med att staden erhöle möjlighet att övertaga den staten tillhöriga egendomen Ekelund nära Karlberg. Den del av Nyckelby, som icke behövdes för trädgårdsförsöken, kunde lätt arrenderas ut eller styckas och innehölle bl. a. särdeles värdefulla villatomter vid Mälaren. Den del av egendomen, som föresloges till försöksgård, hade inga andra byggnader än tre torpstugor med uthus samt en äldre och en nyare lada. Husen på ett fjärde torp ägdes av arrendatorn. Särdeles goda byggnadsplatser på rullstensgrus finnes på del av området, som vore bevuxen med skog och vore belägen närmast landsvägen. Jorden vore för närvarande utarrenderad. I händelse att domänverket nu skulle övertaga hela egendo-

men, borde den till trädgårdsförsök föreslagna åkerjorden jämte därintill lig-
gande skog och byggnadsplatser avsåndras. Arrendatorn kunde emellertid
till arrendetidens utgång behålla jordbruket även på försöksarealen, dock
med undantag av vissa smärre områden, som genast erfordrades för plante-
ring av läträd och vissa mindre försök. Om gynnsam överenskommelse kun-
de träffas med arrendatorn, kunde hela försöksområdet övertagas, så snart
nödiga ekonomibyggnader uppförts. De föreslagna byggnaderna borde under
alla förhållanden uppföras på platser, som låge utanför den åt arrenda-
torn f. n. upplåtna marken.

På nu framlagda skäl ville styrelsen föreslå, att på den ifrågavarande de-
len av Nyckelby upprättades en trädgårdsförsöksstation. Härtill fordrades
uppförande av vissa byggnader, nämligen i första hand en insti-
tutionsbyggnad med utrymme jämväl för bostad åt försöksledare samt
en trädgårdsmästarbostad. Institutsstyrelsen åberopade av arkitekten G.
Beijer utarbetade ritningar till institutionsbyggnad samt anförde beträffande
trädgårdsmästarbostaden, att för denna torde kunna användas samma ritning,
som uppgjorts för trädgårdsmästarbostäder vid Alnarp. Vidare erfordrades
en stallbyggnad och en redskapsbod, vartill jämväl ritning bifogades. Frukt-
lagerrum kunde inredas i institutionsbyggnadens källarvåning. De redan be-
fintliga byggnaderna måste undergå reparationer, delvis av ganska grundlig
art.

Institutsstyrelsen erinrade vidare, att styrelsen för statens växtskyddsanstalt
anhållit, att viss jord skulle upplätas för försök för växtskydds-
anstaltens verksamhet. Styrelsen hade för sin del intet emot, att jord
upplättes för sådant ändamål under förutsättning att endast en mindre del av
området behövde tagas i anspråk, och hade ansett skäligt, att arbetsplats
bereddes inom institutionsbyggnaden för en växtskyddsanstaltens tjänsteman,
då en sådan komme att under vissa längre perioder få sysselsättning vid för-
söksstationen.

Sedan verksamheten på försöksgården kommit i gång, borde där anstäl-
las en assistent som biträde åt försöksledaren. Till en början
torde denne assistent dock icke behöva upptagas i avlöningsstaten.

Beträffande engångsutgifter för försöksstationen erinra-
des, att viss kostnad måste beräknas för inköp av foder åt de hästar, som borde
anskaffas redan tidigt på våren. Vidare finge beräknas, att jorden måste upp-
gödsas ganska kraftigt för att kunna användas till trädgårdsförsök. Den
hade nämligen på senare tid fått helt svaga gödslingar. I övrigt funne sty-
relsen, att de beräkningar, som de sakkunniga gjort beträffande igångsättan-
det av en trädgårdsförsöksstation på Nibbla gård, i allmänhet kunna tilläm-
pas vid Nyckelby.

Inga uppbördsmedel hade kunnat upptagas. Det vore tvivelak-
tigt, om institutions- och bostadsbyggnaden kunde bli färdig så tidigt, att
försöksledaren kunde inflytta i densamma före den 1 juli 1938. Om detta
icke bleve fallet med trädgårdsmästarens bostad, borde denne erhålla hyreser-
sättning under viss tid. Å andra sidan kunde det tänkas, att platsen icke
komme att tillträdas redan vid kalenderårets början, och sålunda skulle viss
besparing av lönedel kunna uppstå.

Styrelsen föresloge, att medel begärdes av 1937 års riksdag för igångsät-
tande av verksamheten på sådant sätt, att uppförandet av byggnaderna kun-
de påbörjas redan på hösten samma år och försöksarbetet på våren 1938.
Försöksledarebefattningen borde tillsättas den 1 januari 1938, och en del ut-
gifter förestode redan under förberedelserna för försöken, varför anslag för
verksamheten borde utgå fr. o. m. nämnda dag. För verksamheten beräknades
följande anslagsbehov:

Engångskostnader	kronor	163,300
Avlöningar under tiden d. 1/1—30/6 1938	kronor	9,700
Omkostnader » » » » » »	»	4,000 »
		13,700.

I särskild skrivelse till Kungl. Maj:t har institutstyrelsen, med förmälan att enligt vad styrelsen erfarit Stockholms stad såsom ägare av egendomen Nyckelby vore villig att överlåta egendomen såsom dellikvid för stadens övertagande av kronoegendomen Ekelund i Solna socken, anhållit, att uppdrag måtte lämnas domänstyrelsen att genom byte förvärva egendomen Nyckelby samt att därefter till institutstyrelsen måtte upplåtas den del av egendomen, som ansåges behöflig för upprätthållande där av en försöksgård på trädgårdsodlingens område.

Över institutstyrelsens förslag i avseende å anordnande av försöksstation å Nyckelby egendom hava lantbruksstyrelsen, byggnadsstyrelsen och domänstyrelsen yttrat sig. Mot egendomens lämplighet som försöksstation i erforderlig utsträckning hava därvid erinringar ej framställt liksom ej heller i huvudsak mot förslag om byggnaders uppförande. Däremot har i yttrande av domänstyrelsen anförts, att förutsatt byte av Nyckelby mot kronoegendom icke syntes böra komma till stånd. Ur de avgivna yttrandena må återgivas följande.

Lantbruksstyrelsen anser sig kunna vitsorda, att Nyckelby egendom för ifrågasatt försöksändamål äger avsevärda företräden framför Nibbla. Styrelsen anför vidare:

Förvärv av den för försök lämpliga delen av Nyckelby förutsatte uppförande av institutionsbyggnad, trädgårdsmästarbostad och ekonomibyggnad, vilket skulle medföra en till cirka 120,000 kronor beräknad högre engångskostnad för försöksstationens anordnande, än av 1931 års utredningsmän beräknats, därest Nibbla skulle förvärfvas för samma ändamål. Då det emellertid kunde förutses, att de för Nibblas iordningställande beräknade kostnaderna — vilka icke torde möjliggöra samma tidsenliga lösning av kravet på en modern institution som den ifrågasatta förläggningen till Nyckelby — vore för lågt beräknade, icke minst med hänsyn till de numera stegrade kostnaderna i allmänhet, torde den reella merkostnaden icke komma att bli tillnärmelsevis så stor som förut sagts. Lantbruksstyrelsen funne det därför i likhet med institutstyrelsen lämpligt, att åtgärder finge vidtagas för förvärvande av omförmälda del utav Nyckelby egendom för ifrågasatt ändamål och att byggnader i huvudsaklig överensstämmelse med institutstyrelsens förslag där uppfördes.

Mot det ifrågasatta behovet av byggnader jämte utrustning och inventarier hade lantbruksstyrelsen intet annat att erinra, än att byggnaderna syntes väl stort tilltagna. Själva byggnadskostnaderna torde det icke ankomma på lantbruksstyrelsen att pröva.

Lantbruksstyrelsen erinrar vidare, att i 1937 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 35, lämnats en kort redogörelse för ifrågasatt förslag till förvärv av Nyckelby, och anför i anslutning därtill följande.

Det framginge därav, att det ännu vore en öppen fråga, huruvida egendomen kunde av statsverket på föreslaget sätt förvärfvas. Föredragande departe-

mentschefen stannade vid att föreslå, att till anläggningskostnader för försöksgård i Södermanlands län för nästa budgetår beräknades visst belopp, förslagsvis 100,000 kronor.

Med hänsyn till det förberedande läge, vari frågan om förvärv av Nyckelby befunde sig, ävensom behovet av uppförande därstädes av för försöksverksamheten erforderliga byggnader syntes det sannolikt, att nämnda verksamhet icke kunde beräknas komma i gång under budgetåret 1937/1938. Lantbruksstyrelsen ville därför för sin del ansluta sig till departementschefens förenämnda förslag att till en början för sagda budgetår finge anvisas visst anslag till anläggningskostnader för ifrågavarande försöksgård. Härvid hade styrelsen emellertid förutsatt, att ifrågavarande markområde kunde för ändamålet förvärfvas och att tillträde till detsamma kunde ske under nästkommande budgetår — allt spörsmål, som styrelsen icke vore i tillfälle att närmare uttala sig om. I avseende därå ville emellertid lantbruksstyrelsen ifrågasätta, huruvida det av praktiska skäl vore lämpligt att — såsom av institutsstyrelsen föreslagits — först uppföra institutionsbyggnaden. Fastmera torde trädgårdsmästarbostad, stall och redskapsskjul först böra uppföras. Därigenom skulle tillfälle beredas att så snart som möjligt efter egendomens övertagande anställa trädgårdsmästare för de praktiska arbetenas utförande och övervakande, verkställande av inköp av dragare och redskap m. m. Därefter torde arbetena med institutionsbyggnaden kunna påbörjas. Ett oeftergivligt villkor för de grundläggande praktiska arbetenas rationella utförande syntes nämligen vara, att en i dylika arbeten förfaren trädgårdsmästare funnes boende på platsen under den första tidens förberedande arbeten. Av denna anledning borde trädgårdsmästare så fort sig göra låte anställas och först i andra hand föreståndare för försöksstationen tillsättas. Föreståndarbefattningen torde därför icke böra beräknas att tillträdas förrän tidigast med ingången av budgetåret 1938/1939.

Byggnadsstyrelsen har icke framställt erinran mot förslag till institutions- och bostadsbyggnaden. I övrigt anför styrelsen följande.

Enligt under hand meddelad uppgift från föreståndaren för trädgårdsavdelningen vid Alnarp hade kostnaderna för uppförandet av nämnda byggnad beräknats till 86,000 kronor, vilket belopp emellertid enligt byggnadsstyrelsens mening vore för lågt och borde höjas till 95,000 kronor. Trädgårdsmästarbostaden vore avsedd att uppföras enligt samma förslag, som utarbetats för motsvarande byggnad vid Alnarp. Därest byggnaden skulle uppföras i trä, torde kostnaderna för densamma kunna upptagas till 21,000 kronor. Beträffande företett förslag till stallbyggnad vid Nyckelby hade byggnadsstyrelsen icke något att erinra. Enligt en förslaget bilagd kostnadsberäkning skulle denna byggnad draga en kostnad av 10,200 kronor, vilket belopp emellertid enligt byggnadsstyrelsens mening borde höjas till 15,000 kronor. Kostnaderna för sistnämnda tre nybyggnader vid Nyckelby, vilka tidigare beräknats till 115,200 kronor, borde alltså höjas till 131,000 kronor. Vad slutligen redskapsboden beträffade föreläge icke någon ritning till densamma och icke heller funnes några uppgifter om erforderliga reparationer av befintliga byggnader.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 28 januari 1937 framlagt förslag om försäljning av kronolägenheten Ekelund nr 1 i Solna socken och i samband därmed anfört i huvudsak följande i anledning av institutsstyrelsens framställning om uppdrag åt domänstyrelsen att söka genom byte förvärva den Stockholms stad tillhöriga egendomen Nyckelby i Ekerö socken.

Enligt vad styrelsen under hand inhämtat hade såväl Stockholms stad som Solna kommun för avsikt att efter förvärvet av lägenheten vid denna utföra en djuphamnsanläggning och vidtaga en del anordningar i samband därmed. Solna kommun hade uttalat önskvärldheten av att frågan om kommunens övertagande av lägenheten måtte bli avgjord av den nu samlade riksdagen. Med hänsyn till angivna omständigheter vore tiden alltså inne för staten att avhända sig lägenheten, vilken icke, såvitt styrelsen hade sig bekant, erfordrades för något statligt ändamål. Styrelsen ansåge sig emellertid icke äga sådan sakkunskap i här berörda frågor, att styrelsen vågade framställa något bestämt förslag till vem av staden och kommunen, som borde givas företräde vid försäljningen. För den händelse vad i ärendet förekommit icke heller skulle kunna giva statsmakterna tillräckligt underlag för bedömandet av denna fråga, ville styrelsen sätta i fråga, huruvida det icke nu kunde ordnas så, att statsmakterna meddelade beslut om lägenhetens försäljning och fastställde ett visst minimipris samt att länsstyrelsen erhöle i uppdrag att infordra köpeanbud å lägenheten från staden och kommunen, varefter Kungl. Maj:t hade att pröva anbuden. Minimipriset torde kunna bestämmas till 358,000 kronor.

Då det sålunda icke nu kunde förutses, om Stockholms stad komme att förvärva kronolägenheten, vore det också ovisst, huruvida möjlighet funnes för förverkligande av det av styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut ifrågasatta egendomsutbytet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts har domänstyrelsen i yttrande till Kungl. Maj:t den 12 februari 1937 uttalat, att utsikter icke syntes föreligga till genomförande av det ifrågasatta bytet samt att det därför torde bli nödvändigt, att frågan om förvärv åt kronan av egendomen Nyckelby avgjordes utan samband med försäljning av lägenheten Ekelund och att för ändamålet särskilt statsanslag anvisades.

Enligt en den 4 mars 1937 till departementet inkommen skrivelse har Stockholms stads industriella verk beslutat inför Stockholms stadsfullmäktige tillstyrka försäljning av egendomen Nyckelby till kronan för en köpeskillning av 136,000 kronor, som förutsatts skola erläggas kontant.

Då jag i statsverkspropositionen till årets riksdag, nionde huvudtiteln, *Departements-* punkt 35, tillstyrkte, att till anläggningskostnad för försöksgård på trädgårds- *chefen.* odlingens område i Södermanlands län för nästa budgetår beräknades visst belopp, förslagsvis 100,000 kronor, hyste jag ännu förhoppning, att tillfredsställande utredning för förvärv av egendomen Nyckelby skulle kunna avslutas och därpå grundat förslag om anordnande av försöksverksamhet vid egendomen framläggas till årets riksdag. Tidigare ifrågasatt försäljning direkt till Stockholms stad av förut omnämnda kronolägenheten Ekelund, därvid preliminärt avsetts att egendomen Nyckelby skulle av Stockholms stad lämnas som dellikvid, blir av skäl som domänstyrelsen angivit icke nu aktuell. Domänstyrelsen har med hänsyn härtill icke undersökt saluvärdet av Nyckelby eller huruvida egendomen, fränsett den mindre areal som skulle erfordras för trädgårdsförsök, lämpligen bör förvärvas av kronan. Det har under dessa förhållanden icke synt mig tillrådligt att utgå ifrån att köp av egendomen kommer till stånd och i anslutning därtill planlägga försöksverk-

samhet vid densamma. Fortsatta undersökningar angående lämpligheten att förvärva nu angivna eller annan egendom i Mälardalen torde därför böra bedrivas, innan medelsanvisning av riksdagen begäres för anordnande av försöksstation därstädes. Då jag föreslagit anordnande under nästa budgetår av två försöksstationer på trädgårdsområdet samt härtill kommer, att byggnadsverksamheten vid huvudinstitutionen vid Alnarp ännu ej tagit sin början, torde försöksverksamhetens ledning bliva i avsevärd utsträckning upptagen av försöksverksamhetens organisation, även om planläggningen av försöksstation i Mälardalen något uppskjutes.

3. Frågor om beredande organ samt styrelse för försöksverksamheten.

1931 års utredningsmän.

För vinnande av lokalt samarbete mellan trädgårdsodlarna hava utredningsmännen föreslagit indelning av landet i försöksdistrikt, till antalet fyra, nämligen:

1. *Södra trädgårdsförsöksdistriktet* omfattande Malmöhus, Kristianstads, Blekinge, Kronobergs och Jönköpings län samt Kalmar läns södra del;
2. *Östra trädgårdsförsöksdistriktet* omfattande Kalmar läns norra del samt Östergötlands, Gotlands, Södermanlands, Stockholms, Uppsala och Västmanlands län;
3. *Västra trädgårdsförsöksdistriktet* omfattande Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Kopparbergs län; samt
4. *Norra trädgårdsförsöksdistriktet* omfattande hela Norrland.

Utredningsmännen anförde till stöd för den föreslagna distriktsindelningen, att inom det första distriktet trädgårdsförsöksanstalten och inom vart och ett av de övriga distrikten en trädgårdsförsöksstation föreslagits skola förläggas.

Vidare har förutsatts, att inom vart och ett av de föreslagna distrikten skulle inrättas en lokal trädgårdsförsöksnämnd med närmaste uppgift att planlägga trädgårdsförsöksverksamheten i distriktet. Utredningsmännen anförde vidare:

För främjande av samarbetet inom den statliga försöksverksamheten, för gemensamma försöksplaners genomförande samt för organiserande av samarbete mellan trädgårdsförsöksverksamhet och annan närstående försöks- och forskningsverksamhet föresloges inrättande av ett trädgårdsförsöksråd. Högsta ledningen av trädgårdsförsöksverksamheten hade avsetts att utövas av styrelsen för statens försöksverksamhet. Härvid hade förordats, att trädgårdsförsöksanstaltens chef samt en praktisk trädgårdsodlare skulle ingå som ledamöter av styrelsen.

Beträffande de lokala trädgårdsförsöksnämndernas organisation anförde utredningsmännen, att, ehuru distrikten vore mycket omfattande, det dock syntes lämpligt, att sådana nämnder inrättades i likhet med vad som föreslagits rörande försöksdistrikten inom jordbruksområdet. Utredningsmännen framhöllo vidare:

Distriktsnämnd borde vara sammansatt av den inom distriktet belägna trädgårdsförsöksstationens eller, beträffande södra distriktet, huvudanstaltens tjänstemän, lärare vid trädgårdsskolor, hushållningssällskapens trädgårdskonsulenter, föreståndare för respektive distrikts jordbruksförsöksgårdar m. fl. Varje nämnd skulle sammanträda vid lämpligt tillfälle, minst en gång årligen, helst på den inom distriktet befintliga försöksstationen (i södra distriktet på huvudanstalten) för att taga del av vunna resultat och diskutera spörsmålen om sådana försök, som syntes äga större intresse för distriktets trädgårdsodling. Inbjudan till sammanträde borde utfärdas inom första distriktet av chefen för trädgårdsförsöksanstalten, inom övriga distrikt av vederbörande försöksstations föreståndare. Distriktsnämnd skulle äga att utse ett ombud med uppgift att vid sammanträde med föreslaget trädgårdsförsöksråd bevaka distriktets intressen. Distriktsombud borde uppbära ersättning för resa till försöksrådets möte högst en gång årligen. För att åstadkomma förbindelse mellan de olika distrikten borde en representant för huvudanstalten deltaga i varje försöksnämnds sammanträde.

Beträffande trädgårdsförsöksrådets organisation ansåge utredningsmännen, att i detta råd borde ingå chefen för trädgårdsförsöksanstalten, ordinarie ämneslärare vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, föreståndarna för de fasta trädgårdsförsöksstationerna, representanter för lantbruksförsöksanstalten, lantbruksstyrelsen, lantbruksakademien, statens centrala frökontrollanstalt och statens växtskyddsanstalt samt ombud för trädgårdsdistriktsnämnderna. Därjämte borde vissa trädgårdsmannasammanslutningar, omfattande hela landet, erhålla rätt att låta sig representeras inom försöksrådet. Till underlättande av försöksrådets arbete torde detta vid behov kunna uppdelas på sektioner, t. ex. för fruktodlingsförsök, för köksväxtförsök, för växthusförsök m. m. Särskild reseersättning till försöksrådets sammanträde borde utgå endast till distriktsombuden.

Försöksrådets viktigaste uppgift borde vara att årligen upprätta förslag till försöksplaner, varjämte rådet borde äga befogenhet att behandla även andra frågor, som syntes vara av betydelse för försöksverksamhetens upprätthållande och utveckling. Av särskild vikt torde därvid vara att främja och organisera samarbetet med andra institutioner.

Såsom förut angivits erhöles de av 1931 års utredningsmän avsedda fasta försöksanordningarna icke enligt förslaget i propositionen nr 167 till 1936 års riksdag den av utredningsmännen beräknade omfattningen. Med hänsyn därtill ansågs enligt propositionen böra anstå tillsvidare med indelning av riket i trädgårdsförsöksdistrikt. I anslutning därtill upptogs i propositionen ej heller utredningsmännens förslag om inrättande av lokala trädgårdsförsöksnämnder, vilka förutsatte berörd distriktsindelning. Om utredningsmännens förslag angående inrättande av försöksråd anförde dåvarande departementschefen följande:

Försöksrådet borde i huvudsak hava de uppgifter, som angivits av utredningsmännen. I försöksrådet borde såsom självskrivna ledamöter ingå rektor för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut såsom försöksrådets ordförande, den i propositionen föreslagna försöksavdelningens föreståndare samt vidare de vid försöksavdelningen verksamma två statsagronomerna. Ytterligare tre ledamöter i trädgårdsförsöksrådet borde utses av Kungl. Maj:t. Dessa borde företräda olika intressen inom trädgårdsodlingen och växtförädlingen.

Riksdagen 1936. Av 1936 års riksdag framställdes ej erinran mot propositionens förslag i nu berörda hänseenden.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstituttet vid Alnarp.

Styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstituttet vid Alnarp erinrar, att förslag framstälts om anordnande av försöksstationer vid Rånna och i Söråker förutom den redan planerade verksamheten vid Alnarp och å egen- dom i Mälardalen. Härigenom skulle enligt instituttsstyrelsens mening för- utsättning för distriktsindelning och inrättande av distriktsnämnder uppstå. Styrelsen anför därom samt om för- söksrådets sammansättning i huvudsak följande:

Under angiven förutsättning ville styrelsen för sin del tillstyrka, att de sak- kunnigas förslag rörande försöksdistrikt, distriktsnämnder och distriktsombud bifölles, dock med vissa smärre ändringar beträffande distriktens omfattning, närmast betingade därav att västra distriktets försöksstation (Rånna) bleve förlagd längre in i landet och betydligt nordligare än som föreslagits av de sakkunniga. Det vore sålunda lämpligare, att Hallands län lades till södra distriktet och Jönköpings län till det västra. Kopparbergs län torde böra över- flyttas till norra distriktet.

Landets indelning i försöksdistrikt bleve alltså följande:

Södra distriktet: Malmöhus, Kristianstads och Blekinge län, Kalmar läns södra del samt Kronobergs och Hallands län.

Västra distriktet: Jönköpings, Älvsborgs, Göteborgs och Bohus, Skara- borgs, Värmlands och Örebro län.

Östra distriktet: Kalmar läns norra del, Östergötlands, Gotlands, Söder- manlands, Stockholms, Uppsala och Västmanlands län.

Norra distriktet: Kopparbergs län samt hela Norrland.

Det syntes ovedersägligt, att de praktiska trädgårdsodlarna genom den nu föreslagna anordningen skulle få det allra bästa tillfälle att samarbeta med försöksverksamheten, och det kunde icke betvivlas, att deras intresse för för- söken skulle stegras, på samma gång som ledarna av verksamheten genom samarbetet med praktikens män finge större möjlighet att bedöma, vilka frå- gor som i främsta rummet behövde tagas upp till prövning.

Det borde påpekas, att statsverkets utgifter för distriktsombudens medver- kan vid försöksrådets sammanträden bleve obetydliga. Deras resor till Aln- arp en gång om året skulle knappast kunna beräknas draga större kostnad än 600 kronor, vilket belopp i förekommande fall borde upptagas i omkost- nadsstaten.

I händelse att styrelsens nyss framlagda förslag vunne Kungl. Maj:ts och riksdagens gillande, kunde ifrågasättas, om icke antalet av Kungl. Maj:t till- satta medlemmar av rådet borde minskas från tre till två.

Om framdeles en annan person än föreståndaren för instituttets trädgårds- avdelning vid Alnarp komme att tjänstgöra som föreståndare för trädgårds- försöken, torde vara lämpligt, att den förre bleve självskriven ledamot av försöksrådet.

I propositionen hade föreslagits, att rektor för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut skulle tjänstgöra som självskriven ordförande i för- söksrådet. Denna anordning kunde måhända för de flesta fall anses lämp- lig, men det kunde dock tänkas, att rektorstjänsten komme att beklädas med en avdelningsföreståndare, som hade mycket liten kontakt med trädgårds- försöken och att han som rektor bleve för strängt upptagen med andra göro- mål för att kunna ägna nödig tid och erforderligt intresse åt försöken på träd- gårdsområdet. Under sådana förhållanden skulle det vara lämpligast, att in-

stitutets styrelse ägde rätt att i varje särskilt fall hos Kungl. Maj:t framställa förslag till ordförande i försöksrådet.

Lantbruksstyrelsen, som yttrat sig i nu berörda frågor, anför i huvudsak följande: Yttrande.

I likhet med institutsstyrelsen funne lantbruksstyrelsen 1931 års utredningsmäns förslag om rikets indelning i försöksdistrikt böra genomföras, därest de ifrågasatta försöksstationerna bleve beslutade. Den av institutsstyrelsen föreslagna distriktsindelningen syntes lantbruksstyrelsen lämplig. Denna administrativa indelning i försöksdistrikt torde hava sin enda men icke desto mindre stora betydelse därigenom, att den kunde anses ägnad att knyta de praktiska odlarnas intresse till försöksverksamheten, som vore avsedd att tjäna uteslutande praktiskt-ekonomiska syften.

De av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna av försöksrådet borde enligt lantbruksstyrelsens mening till antalet vara högst tre. I likhet med institutsstyrelsen hölle lantbruksstyrelsen före, att rektor för institutet icke borde vara självskriven ordförande i rådet, utan förordnande härtill utfärdas av Kungl. Maj:t efter framställning av institutsstyrelsen.

Av skäl, som tidigare av mig anförts, har det icke blivit möjligt att till årets riksdag avgiva förslag till inrättande av försöksstation vid viss egendom i Mälardalen. Det föreslagna östra distriktet skulle därigenom ej komma att äga avsedd stödjepunkt för försöksverksamheten. Enligt min mening bör distriktsindelning företagas först sedan försöksstationer kommit till stånd i beräknad omfattning. Då utredningsmännens förslag om lokala försöksnämnder förutsätter distriktsindelning, följer av det anförda, att ej heller sådana nämnder nu böra komma till stånd. Departements-
chefen.

Institutsstyrelsens förslag angående försöksrådets sammansättning synes ej böra föranleda ändring i därom under fjolåret fattat beslut. Därest institutets rektor av ett eller annat skäl skulle befinnas mindre väl ägnad att fungera såsom ordförande i försöksrådet torde det emellertid få förutsättas, att hinder ej möter för Kungl. Maj:t att utse annan person till ordförande.

4. Anslagsbehov för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp för budgetåret 1937/1938.

a. Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Avlöningar, förslagsanslag.

Det vid 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande innebar, bland annat, att det dåvarande lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp skulle förändras att omfatta jämväl en anstalt för högre mejeriundervisning, till vilken skulle anknytas en institution för mejeriförsök genom överflyttande av centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet mejeriavdelning, samt en anstalt för högre trädgårdsundervisning, varjämte vid den till Alnarp förlagda lantbruksskolan skulle anordnas en fortbild-

ningskurs, benämnd lantbruksskolans högre kurs och avsedd närmast för utbildande av driftsledare vid det större jordbruket.

I överensstämmelse med beslutet om den sålunda förändrade organisationen och med beräkning, att denna skulle med undantag för den genom överflyttningen av centralanstaltens mejeriavdelning avsedda institutionen för mejeriförsök träda i tillämpning den 1 november 1933, bestämde 1933 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t, räknat från och med nämnda dag, antalet ordinarie befattningar vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
2 professorer	B 30
1 eldare	B 5
2 vaktmästare	B 5.

Då centralanstaltens för jordbruksförsök mejeriavdelning beräknades icke kunna överflyttas till Alnarpinstitutet förrän efter den 1 juli 1934, medtogs härvid icke befattning såsom föreståndare för mejeriförsöken.

Vidare bestämde riksdagen, likaledes räknat från och med den 1 november 1933, antalet av de befattningshavare, som vid nämnda institut skulle anställas med viss uppsägningstid men med avlöning på visst angivet sätt enligt för ordinarie tjänstemän gällande bestämmelser, sålunda:

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28
1 föreståndare för trädgårdsavdelningen	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen	B 20.

¹Anm. Två ämneslärarbefattningar vid lantbruksavdelningen skola hållas vakanta, den ena så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruksekonomi den andra så länge å samma stat finnes en professor i husdjurslära.

Ytterligare beslöt riksdagen, att å övergångsstat för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp skulle från och med den 1 november 1933 uppföras dåvarande innehavarna av professurerna vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i dels jordbrukslära och lantbruksekonomi, dels hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock husdjurslära. Därvid uttalades tillika, att professorerna i jordbrukslära och lantbruksekonomi samt i husdjurslära skulle från och med den 1 november 1933 bestrida undervisning vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp i jordbrukslära, respektive husdjurslära, ävensom att professorn i hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård skulle från och med sagda dag bestrida undervisning dels vid nämnda institut i husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock vid hovbeslagsskolan vid Alnarp samt utöva närmaste ledningen av nämnda skola.

Såsom framgår av den föregående framställningen skall från och med den 1 januari 1938 anordnas försöksverksamhet på trädgårdssodlingens område

under ledning av en i lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp inorganiserad försöksavdelning.

Till institutet äro å riksstaten för innevarande budgetår uppförda dels ett anslag å 158,400 kronor till avlöningar, dels ett anslag å 26,400 kronor till omkostnader, båda anslagen med natur av förslagsanslag. Det förra anslaget disponeras enligt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* .. kronor 30,800
2. Avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid, *förslagsvis* ..... » 69,300
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
  - a) lön och tjänstgöringspenningar .... kronor 12,800

Lön	Tjänstgöringspenningar	Befattning	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	2	12,800

Ann. Professor åtnjuter ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöringstid. För bostad, som upplättes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor årligen.

- b) ålderstillägg, *förslagsvis* ..... » 1,200 » 14,000
  4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... » 13,200
  5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*.. » 29,100
  6. Särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat.. » 2,000
- Summa kronor 158,400.

I beslut den 5 juni 1936 har Kungl. Maj:t förklarat, att med tillämpning tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937 skola disponeras anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, på följande sätt:

Arvode åt rektor	kronor	1,500
» » kamrerare	»	4,000
» » envar av 2 assistenter å 3,600 kronor.....	»	7,200
» » läkare	»	500
Summa kronor		13,200,

samt anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal på följande sätt:

Ersättning till speciallärare, <i>förslagsvis</i>	kronor	25,800
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare.....	»	3,300
Summa kronor		29,100.

Till försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar är å riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 18,000 kronor. Enligt av riksdagen fastställd stat beräknas avlöningar för verksamheten till 13,130 kronor och omkostnaderna till 22,370 kronor. Då särskilda uppbördsmedel beräknats till 17,500 kronor, har såsom nettoutgift upptagits angivna belopp, 18,000 kronor.

Det beträffande köksväxtförsöken för avlöningar beräknade beloppet disponeras på följande sätt:

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:			
a) Grundbelopp	kronor	6,360	
b) Tillfällig löneförbättring, <i>förslagsvis</i> ..	»	1,490	7,850
			5,280
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal			
			Summa kronor 13,130.

I beslut den 5 juni 1936 har Kungl. Maj:t förklarat, att den under anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppförda delposten till grundbelopp skall disponeras på följande sätt:

Arvode till försöksledare (jämte bostad)	kronor	3,600	
» » arbetsförman	»	1,920	
» » dräng	»	840	
			Summa kronor 6,360.

Med utlåtande den 31 augusti 1936 har lantbruksstyrelsen överlämnat av institutsstyrelsen ingiven framställning avseende anslagsbehovet för budgetåret 1937/1938. Av institutsstyrelsens framställning och lantbruksstyrelsens utlåtande däröver inhämtas följande i avseende å anslagsposter under avlöningsstaten, beträffande vilka ändring i förhållande till innevarande budgetår ifrågasatts. Härvid tages ej hänsyn till den nyorganisation av försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område, som är avsedd att träda i tillämpning den 1 januari 1938 och vars behov jag tidigare angivit. Däremot upptagas i detta sammanhang avlöningar för försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar, vilken verksamhet i nu bedriven form är avsedd att fortgå intill den 1 januari 1938.

Posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat har enligt förslaget höjts med 10,264 kronor till 41,064 kronor. Ökningen sammanhänger därmed att mejeriförsöksverksamheten vid institutet beräknas bli igångsatt under nästa budgetår samt att med hänsyn därtill mejeriförsökens föreståndare, professor i löneställningen B 30 medtagits bland de ordinarie befattningshavarna enligt det vid 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande.

Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har föreslagits att höjas med 3,600 kronor till 16,800

kronor. Højningen är föranledd av mejeriförsökens igångsättande, därvid enligt 1931 års beslut angående den högre lantbruksundervisningens ordnande beräknats arvode till en försöksmejerist med 3,600 kronor.

Under en post, benämnd avlöningar till extra ordinarie tjänstemän, har institutstyrelsen upptagit 2 förste assistenter vid mejeriförsöken och för dessa beräknat avlöningar enligt högsta löneklassen i 21 lönegraden för extra ordinarie befattningshavare eller ($2 \times 6,102 =$) 12,204 kronor, vilket belopp minskats med pensionsavdragen enligt civila tjänstepensionsreglementet, 384 kronor, till 11,820 kronor. Lantbruksstyrelsen anför härom: I propositionen nr 143/1931 hade avlöning för var och en av ifrågavarande båda assistenter beräknats till 5,736 kronor. Den grundavlöning, som enligt löneplanen i kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 397) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen borde tillkomma samma assistenter, utgjorde i förekommande lönegrad och ortsgrupp 4,746 kronor. Härifrån avginge stadgat pensionsavdrag med 192 kronor. Då de nuvarande assistenterna vid centralanstaltens mejeriavdelning, vilka åtnjöte årsarvoden med respektive 6,576 (6,300 kronor + personligt lönetillägg å 276 kronor) och 6,300 kronor, överflyttades till Alnarp, borde den ene assistenten, som innehaft sin tjänst sedan 1911, komma i åtnjutande av begynnelselön med 4,554 kronor jämte fyra avlöningsförhöjningar med tillhoppa 1,356 kronor eller sammanlagt 5,190 kronor. Den andre assistenten, vilken tillträdde sin tjänst den 1 mars 1935, borde åtnjuta den avlöning i ortsgrupp B, som närmast motsvarade en avlöning å 6,300 kronor i ortsgrupp G och således vara berättigad till en begynnelselön av likaledes 4,554 kronor jämte två avlöningsförhöjningar med tillhoppa 624 kronor eller sammanlagt 5,178 kronor. De båda assistenternas avlöning skulle således utgå med tillhoppa 11,088 kronor.

Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, varvid här bortses från nyss berörda två förste assistenter är i förslaget höjd med 2,125 kronor till 31,225 kronor. Højningen härrör uteslutande av föreslagen ökning av delposten *ersättningar till speciallärare*. Lantbruksstyrelsen anför, att højningen vore beroende därpå att antalet undervisningstimmar växlade från år till år, vilket i sin tur framför allt föranleddes av att elever i den högre trädgårdskursen antoges endast vartannat år.

Beträffande försöksverksamheten med köksväxter hava av institutstyrelsen upptagits avlöningar avseende tiden $1/7$ 1937— $31/12$ 1937 med 15,450 kronor, därav för försöksledare, vilken tillika åtnjuter bostadsförmån 1,800 kronor, för arbetsförman 960 kronor, för särskilda löneförmåner 690 kronor och för övrig arbetskraft 12,000 kronor. Lantbruksstyrelsen har icke haft något att erinra emot de gjorda beräkningarna.

Förändringarna i avlöningsstaten för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp föranledas väsentligen därav, att från och med början av nästa budgetår den år 1931 i samband med omorganisationen av den högre lantbruksundervisningen med förläggning till institutet beslutade mejeriförsöksverksamheten skall igångsättas samt att från och med den 1 januari 1938 den under fjolåret beslutade försöksorganisationen på trädgårdsodlingens område är avsedd att träda i verksamhet. Med tillämpning av berörda organisationsbeslut tillkomma såsom tjänstemän å ordinarie stat vid insti-

Departements-
chejen.

tutet en professor i lönegraden B 30 samt ett kontorsbiträde i lönegraden B 4, sistnämnde befattningshavare från och med 1 januari 1938.

Upptagandet under posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, av 3,600 kronor för avlönande av försöksmejerist överensstämmer med 1931 års beslut angående omorganisationen av den högre lantbruksundervisningen. Under denna post på institutets stat tillkomma vissa belopp dels i enlighet med vad jag förut anfört i samband med utvecklingen av medelsbehoven till avlöningar för trädgårdsförsöksverksamheten för tiden från och med den 1 januari 1938, dels ock genom hänförande dit av avlöningsbelopp, som tidigare utgått å stat för försöksverksamheten med köksväxter vid Alnarps trädgårdar. Sistnämnda avlöningsbelopp avser såsom i det föregående berörts allenast tiden $\frac{1}{7}$ 1937— $\frac{31}{12}$ 1937. De utgöra enligt innevarande års stat för nämnda försöksverksamhet tillhopa 7,850 kronor och böra för första halvåret av nästa budgetår beräknas efter oförändrade grunder och efter en mindre avrundning av beloppet till 3,930 kronor, därav grundbelopp 3,180 kronor och tillfällig löneförbättring 750 kronor.

Beträffande posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har jag icke något att erinra mot föreslagen höjning av ersättningsbeloppet till speciallärare med i runt tal 2,100 kronor. I nämnda avlöningspost böra inordnas avlöningsbelopp för de enligt 1931 års beslut angående den högre lantbruksundervisningen avsedda 2 förste assistenterna vid mejeriförsöken. Dessa böra hänföras till 21:a lönegraden för extra ordinarie tjänstemän, varjämte de torde hava att påräkna avlöningsförhöjningar enligt gällande grunder för sådana tjänstemäns avlöningar. Därest de å mejeriavdelningen vid centralanstalten för försöksväsendet å jordbruksområdet nu tjänstgörande förste assistenterna, av vilka enligt vad lantbruksstyrelsen upplyst den ene innehåft sin tjänst sedan 1911 och den andre sedan den 1 mars 1935, komma att erhålla verksamhet som förste assistenter vid mejeriförsöken vid institutet torde den till tjänsteåldern äldre av dessa befattningshavare hava att omedelbart påräkna löneställning efter högsta löneklassen i angivna lönegrad, under det att den till tjänsteåldern yngre först under loppet av nästa budgetår lära kunna påräkna uppflyttning i löneklass. Vidare böra här upptagas efter oförändrade grunder för första halvåret av nästa budgetår avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som tidigare uppförts å staten för försöksverksamheten med köksväxter, eller sålunda 2,640 kronor.

Samtliga nu omnämnda avlöningar till befattningshavare, som hittills upptagits å stat för försöksverksamhet med köksväxter utgöra $(3,930 + 2,640 =)$ 6,570 kronor. Skillnaden mellan det i institutets beräkning av avlöningar för nämnda försöksverksamhet angivna beloppet 15,450 kronor och nyss uträknade belopp 6,570 kronor utgör 8,880 kronor. Detta skillnadsbelopp torde böra i överensstämmelse med nu gällande anvisningar redovisas som omkostnader å en under anslagspost till övriga utgifter särskilt uppförd delpost, benämnd dagsverken m. m.

Beträffande avlöningar, vilka avse försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område enligt den organisation som skall gälla från och med den 1

januari 1938 och vilka böra ingå i institutets stat för nästa budgetår, torde jag få hänvisa till tidigare beräkningar rörande dessa avlöningar.

I överensstämmelse med vad jag sålunda anfört böra erforderliga förändringar vidtagas beträffande de å avlöningsstaten upptagna anslagsposterna, därvid jämväl erforderliga ändringar med hänsyn till avdrag enligt familjepensionsreglementet torde företagas.

Posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, för närvarande uppförd med 30,800 kronor, torde med hänsyn till de å hithörande tjänstemän belöpande familjepensionsavdragen böra minskas med i runt tal 1,000 kronor till 29,800 kronor. Vidare bör under posten beräknas medel till en professor i lönegrad B 30 och ett kontorsbiträde i lönegrad B 4, sistnämnde befattningshavare med anställande från och med den 1 januari 1938. Därav betingad ökning utgör — efter frånräknande av tjänste- och familjepensionsavdrag beträffande de nytillkommande befattningshavarna — (9,909 + 1,100 =) i runt tal 11,000 kronor. Posten bör alltså uppföras med (29,800 + 11,000 =) 40,800 kronor.

I fråga om anslagsposterna avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid, avlöningar till tjänstemän å övergångsstat samt särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat hava icke ifrågasatts några ändringar, varför posterna böra upptagas med oförändrade belopp eller respektive 69,300 kronor, 14,000 kronor och 2,000 kronor.

Till institutets trädgårdsförsöksavdelning knyts från och med den 1 januari 1938 två statsagronomer å extra stat i lönegraden B 26. Avlöningarna till dessa beräknas såsom i det föregående angivits, med iakttagande av minskning för tjänste- och familjepensionsavdrag till i runt tal 7,700 kronor.

Posten för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, nu utgörande 13,200 kronor, bör ökas med arvoden å 3,600 kronor för en försöksmejerist, 1,000 kronor för chefen för försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område enligt den nya organisationen, vilket arvode skall beräknas för hela budgetåret, 3,930 kronor för personal vid trädgårdsförsöken vid Alnarp ^{1/7} 1937—^{31/12} 1937, därav grundbelopp 3,180 kronor och tillfällig löneförbättring 750 kronor, 5,400 kronor för personal vid trädgårdsförsöksavdelningen efter frånräknande av chefsarvode samt 4,650 kronor för personal vid Rånna försöksstation. Posten uppföres alltså med (13,200 + 3,600 + 1,000 + 3,930 + 5,400 + 4,650 =) i runt tal 31,800 kronor, därav grundbelopp 31,050 kronor och tillfällig löneförbättring 750 kronor.

Anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, nu upptagen med 29,100 kronor, bör ökas för ytterligare ersättningar till speciallärare med 2,100 kronor, för avlöningar åt två förste assistenter vid mejeriförsöken med — efter avdrag av ifrågakommande tjänste- och familjepensionsavdrag — 8,670 kronor, för viss personal vid trädgårdsförsöksavdelningen med 5,200 kronor samt för personal vid trädgårdsförsöken vid Alnarp ^{1/7} 1937—^{31/12} 1937 med 2,640 kronor. Nu angivna belopp, (29,100 + 2,100 + 8,670 + 5,200 + 2,640 =) i runt tal 47,700 kronor, bör uppföras under beteckningen

grundavlönningar m. m. Därför böra under beteckningen avlöningsförhöjningar m. m. upptagas förslagsvis 1,700 kronor.

För nästa budgetår skulle alltså erfordras ett avlöningsanslag för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp av (40,800 + 69,300 + 7,700 + 14,000 + 31,800 + 49,400 + 2,000 =) 215,000 kronor, innebärande en anslagshöjning i förhållande till innevarande budgetår av (215,000 — 158,400 =) 56,600 kronor.

Ny personalförteckning för institutet torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp fastställa följande

Befattning	Personalförteckning.	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.		
3 professorer		B 30
1 eldare		B 5
3 vaktmästare		B 5
1 kontorsbiträde		B 4.

Tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid.

1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28
1 föreståndare för trädgårdsavdelningen	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen	B 23.

Anm. En ämneslärarbefattning vid lantbruksavdelningen skall hållas obe satt, så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruksekonomi.

Tjänstemän å extra stat.

2 statsagronomer	B 26;
------------------------	-------

- 2) godkänna följande avlöningsstat för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 40,800
2. Avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid, <i>förslagsvis</i>	» 69,300
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	» 7,700

4. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:

- a) lön och tjänstgöringspenningar ..... kronor 12,800

Lön	Tjänstgöringspenningar	Befattning	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	2	12,800

Anm. Professor åtnjuter ett ålders-tillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöringstid. För bostad, som upplåtes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor årligen.

- b) ålderstillägg,
- förslagsvis*
- .. kronor 1,200 kronor 14,000

5. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

- a. Grundbelopp ..... kronor 31,050
 b. Tillfällig löneförbättring. . . . . » 750 » 31,800

6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:

- a. Grundavlöningar m. m., *förslagsvis* ..... kronor 47,700
 b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 1,700 » 49,400

7. Särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat ..... » 2,000

Summa kronor 215,000;

3) till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp*: Avlöningar för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 215,000.

b. Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Omkostnader, förslagsanslag.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 26,400 kronor och disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 5 juni 1936 för institutet fastställda

Omkostnadsstat.

1. Reseersättningar, *förslagsvis* ..... kronor 600
 2. Expenser, *förslagsvis* ..... » 33,000
 3. Publikationstryck, *förslagsvis* ..... » 3,000

4. Övriga utgifter:

a) underhåll av byggnader, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	kronor	12,000
b) försäkringsavgifter, <i>förslagsvis</i>	»	800
c) skatter, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
d) kosthåll för elever, <i>förslagsvis</i> ..	»	78,200
e) hälso- och sjukvård, <i>förslagsvis</i> ..	»	800
f) ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	»	2,700
g) ersättning till Alnarps trädgårdar och trädgårdsskolan vid Alnarp för underhåll av parken, <i>högst</i>	»	1,200
h) ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet, <i>högst</i>	»	5,000
i) diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	575
	kronor	102,475
Summa omkostnader		kronor 139,075.

Särskilda uppbördsmedel.

1. Hyresinkomster	kronor	23,825
2. Kostavgifter för elever	»	56,850
3. Ersättning av Alnarps egendom för 8,000 elevdagsverken à 4 kronor	»	32,000
Summa		kronor 112,675.

S a m m a n d r a g.

Omkostnader	kronor	139,075
Särskilda uppbördsmedel	»	112,675
Nettoutgift		kronor 26,400.

Kungl. Maj:t har genom beslut nämnda dag vidare föreskrivit,

dels att anslagsposterna till *reseersättningar* och *publikationstryck* icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas,

dels att anslagsposten till *expenser* må fördelas sålunda:

Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	15,000
Övriga <i>expenser</i> , <i>högst</i>	»	18,000
Summa		kronor 33,000,

dels att anslagsposterna *ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor, ersättning till Alnarps trädgårdar och trädgårdsskolan vid Alnarp för underhåll av parken samt ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet* må debiteras *högst* med belopp, som svara mot vad de olika rö-

resegrenarna visat sig hava presterat, därvid beräkningen skall ske efter självkostnadspris,

dels ock att nettoutgifterna ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskrida 26,400 kronor.

Såsom förut angivits utgår till försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar ett förslagsanslag av 18,000 kronor. Enligt av riksdagen godkänd stat beräknas avlöningarna för verksamheten till 13,130 kronor och omkostnaderna till 17,500 kronor. Då särskilda uppbördsmedel beräknats till 17,500 kronor, har såsom nettoutgift upptagits angivna belopp 18,000 kronor. I staten ingående omkostnader och särskilda uppbördsmedel framgå av följande uppställningar:

Omkostnader.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	710
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1,100
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	20,060
Summa kronor		22,370.

Särskilda uppbördsmedel.

1. Försäljning av köksväxter	kronor	3,300
2. Försäljning av jordbruksprodukter	»	3,200
3. Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt	»	6,000
4. Ersättning för stamförsök från enskilda firmor	»	5,000
Summa kronor		17,500.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 5 juni 1936 föreskrivit,
dels att anslagsposterna till *reseersättningar* och *publikationstryck* icke må utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas,
dels att anslagsposten till *expenser* må fördelas sålunda:

Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	300
Övriga <i>expenser, högst</i>	»	410
Summa kronor		710,

dels att anslagsposten till *övriga utgifter* må fördelas sålunda:

Dagsverken m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	11,460
Underhåll av byggnader och inventarier, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
Inköp av frö, <i>förslagsvis</i>	»	800
Inköp av förbrukningsartiklar och gödselmedel, <i>förslagsvis</i>	»	5,400
Kostnader för lokala försöksstationer, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
Summa kronor		20,060,

dels ock att nettoutgifterna ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskrida 18,000 kronor.

Med utlåtande den 31 augusti 1936 har *lantbruksstyrelsen* överlämnat av *institutsstyrelsen* ingiven framställning innefattande anslagsäskande för budgetåret 1937/1938 angående omkostnader för institutet. Omkostnaderna i denna framställning avse ej försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område vare sig med hänsyn till köksväxtförsök under tiden intill den 1 januari 1938 eller med hänsyn till den försöksverksamhet, som är avsedd att påbörjas från och med nämnda dag. Lantbruksstyrelsen anför beträffande ifrågasatta förändringar jämfört med innevarande budgetår i de i förslaget till omkostnadsstat ingående posterna:

På grund av överflyttningen till institutet av mejeriavdelningen vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet hade de flesta utgiftsposterna för omkostnader höjts. De föreslagna ökningarna fördelade sig å nedanstående poster med följande belopp:

reseersättningar	kronor	2,000
underhåll av byggnader	»	3,000
värme, vatten, gas, elektricitet.	»	2,000
städning, renhållning m. m.	»	1,000
tryck och allmänna expenser.	»	2,500
biblioteket	»	500
förbrukningsartiklar	»	2,500
inköp av mjölk efter avdrag för försålda produkter.	»	1,500
diverse omkostnader och andel i allmänna administrationskostnader	»	1,000

Summa ökning kronor 16,000.

Rörande de av institutsstyrelsen sålunda föreslagna höjningarna av utgiftsposter finge lantbruksstyrelsen framhålla följande. Posten *reseersättningar* i omkostnadsstaten — nu 600 kronor — hade beräknats till 3,000 kronor, varav till styrelsens ledamöter 1,000 kronor och till tjänsteresor för mejeriförsöken 2,000 kronor. Höjningen av reseersättning åt styrelsen från 600 kronor till 1,000 kronor hade motiverats med förslag om styrelsens utökning med ytterligare en ledamot med speciell sakkunskap på trädgårdsodlingens område. Med anledning härav och då förut för detta ändamål beräknade medel visat sig otillräckliga, hade lantbruksstyrelsen intet att erinra mot den föreslagna förhöjningen.

Posten tjänsteresor för mejeriförsöken vore upptagen till samma belopp som i den omkostnadsstat för mejeriförsöken, som återfunnes i Kungl. Maj:ts proposition angående den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m. nr 143/1931, vilken proposition i denna del icke föranledde någon erinran från riksdagens sida.

Posten *expenser* vore i institutsstyrelsens förslag upptagen till 39,000 kronor eller med 6,000 kronor högre belopp än i årets stat. Denna höjning fördelades i enlighet med omkostnadsstaten i Kungl. Maj:ts proposition nr 143/1931 med 2,000 kronor på delposten bränsle, lyse och vatten, 1,000 kronor på renhållning och städning, 1,000 kronor på skrivmateriel, papper m. m. och 2,000 kronor för inköp och underhåll av inventarier.

Posten publikationstryck, som i årets stat bestämts till 3,000 kronor, hade beräknats till 4,500 kronor, varav 1,500 kronor för mejeriförsök.

Institutets styrelse hade beräknat utgifterna för övriga omkostnader till 114,350 kronor. I årets stat hade dessa utgifter beräknats till 102,475 kronor, vadan skillnaden — till huvudsaklig del beroende på de av mejeriförsökens överflyttande till institutet ökade kostnaderna — utgjorde 11,875 kronor. Av delposterna under rubriken övriga utgifter i förslaget till omkostnadsstat hade posten underhåll av byggnader beräknats till 15,000 kronor mot 12,000 kronor i årets stat. Ökningen motiverades av att dels nya byggnader tillkommit, dels en del äldre byggnader överförts till institutet från andra avdelningar vid Alnarp, dels kostnaderna för byggnadsunderhållet visat sig överstiga förut för ändamålet beräknat belopp, 12,000 kronor. Vidare hade delposten skatter höjts med 800 kronor till 2,000 kronor samt ersättningen till Alnarps mejeri för övningar och försök vid undervisningen upptagits till 8,000 kronor mot 5,000 kronor i årets stat. Då institutets styrelse icke anfört några speciella skäl för höjning av denna ersättning, torde enligt lantbruksstyrelsens mening ifrågavarande post böra upptagas till samma belopp som i staten för innevarande budgetår eller 5,000 kronor. Som nya poster hade för mejeriförsöken tillkommit dels en till 1,500 kronor beräknad utgift för inköp av mjölk, dels en till 2,500 kronor beräknad post för inköp av förbrukningsartiklar. Posten *diverse utgifter* hade höjts med 1,075 kronor till 1,650 kronor. Övriga delposter under rubriken övriga utgifter hade upptagits till samma belopp som i årets stat.

Under rubriken *särskilda uppbördsmedel* hade posten hyresinkomster på grund därav att en professor för mejeriförsöken tillkomme och att bostadsrum kunde beredas åt samtliga elever i mejeriskolan höjts med 1,575 kronor till 25,400 kronor.

Beträffande köksväxtförsöken vid Alnarps trädgårdar under tiden $\frac{1}{7}$ 1937 —³¹/₁₂ 1937 har institutstyrelsen upptagit följande beräkningar av omkostnader och särskilda uppbördsmedel:

Omkostnader.

Reseersättning	kronor	500	
Expenser:			
bränsle och lyse	kronor	175	
övriga expenser	»	325	» 500
Publikationstryck			» 1,250 kronor 2,250
Övriga utgifter:			
underhåll av byggnader och inventarier	kronor	600	
inköp av frö	»	150	
» » förbrukningsartiklar och gödslingsmedel	»	3,500	
kostnader för lokala försök och skatter	»	1,000	» 5.250
			<hr/> Summa omkostnader kronor 7,500

Särskilda uppbördsmedel.

Försäljning av köksväxter	kronor	2,500	
» » jordbruksprodukter	»	7,800	
Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt	»	2,000	
Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning	»	2,500	kronor 14,800
			<hr/> Summa uppbördsmedel kronor 14,800.

Lantbruksstyrelsen har ej framställt erinran mot förestående beräkningar beträffande försöksverksamheten under tiden $1/7$ 1937— $31/12$ 1937, därvid emellertid må erinras, att vissa kostnader för dagsverken m. m., som torde få anses hänförliga under omkostnadsstaten, av institutsstyrelsen upptagits under posten avlöningar.

Departements-
chefen.

Institutsstyrelsen har liksom vid anslagsäskandena för innevarande budgetår beräknat en ökning av 3,000 kronor under posten ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet. I likhet med lantbruksstyrelsen finner jag denna post även för nästa budgetår böra upptagas oförändrad med 5,000 kronor. Jag biträder institutsstyrelsens förslag om ökat anslag till underhåll av byggnader och har ej ytterligare erinran mot institutsstyrelsens omkostnadsberäkningar i vad angår den egentliga verksamheten vid institutet, inberäknat mejeriförsöken. I syfte av anslagets avrundning torde emellertid posten diverse utgifter böra minska med 80 kronor.

Beträffande omkostnaderna för trädgårdsförsöksverksamheten under tiden $1/7$ — $31/12$ 1937 har jag ej annat att erinra mot institutsstyrelsens beräkningar än att enligt vad jag anfört i samband med behandlingen av institutets avlöningsstat ett belopp av 8,880 kronor bör överföras till omkostnadsstaten och där redovisas å en under anslagsposten till övriga utgifter särskilt uppförd delpost benämnd »dagsverken m. m.».

I avseende å omkostnader för försöksverksamhet på trädgårdsodlingens område från och med den 1 januari 1938 vid institutets avdelning för trädgårdsförsök samt vid de avsedda försöksstationerna Rånna och Norrlands trädgårdsskola i Söråker torde jag få hänvisa till vad jag förut anfört.

Omkostnadsstaten för institutet skulle vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit för nästa budgetår erhålla följande utseende:

U t g i f t e r.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	6,400
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	43,650
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	7,650
4. Övriga utgifter:		
a) underhåll av byggnader, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	16,600
b) skatter och försäkringar, <i>förslagsvis</i> »		3,500
c) kosthåll för elever, <i>förslagsvis</i>	»	78,200
d) hälso- och sjukvård, <i>förslagsvis</i>	»	800
e) utställningsmateriel, fotografering m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,000
f) ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor, <i>förslagsvis</i> »		2,700
g) ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken, <i>högst</i> ..	»	1,200
h) ersättning till Alnarps mejeri för för- söksverksamhet, <i>högst</i>	»	5,000

i) ersättning till Skaraborgs läns hus- hållningssällskap för lokalhyra, <i>högst</i>	kronor	3,500	
j) ersättning till Norrlands trädgårds- skola i Söråker för personalkost- nader m. m., <i>högst</i>	»	3,000	
k) inköp av mjölk för mejeriförsöken efter avdrag för försålda produkter, <i>förslagsvis</i>	»	1,500	
l) förbrukningsartiklar för mejeriförsö- ken, <i>förslagsvis</i>	»	2,500	
m) förbrukningsartiklar och gödslings- medel avseende trädgårdsförsöken, <i>förslagsvis</i>	»	9,500	
n) inköp av levande växter och frön, <i>förslagsvis</i>	»	2,200	
o) dagsverken m. m., <i>förslagsvis</i>	»	18,480	
p) kostnader för lokala försöksstationer för trädgårdsodling m. m., <i>förslags- vis</i>	»	1,000	
q) bokinköp och bokbindning för Rånna försöksstation, <i>förslagsvis</i>	»	500	
r) diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	1,570	kronor 152,750
			Summa utgifter kronor 210,450.

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

1. Hyresinkomster	kronor	26,600
2. Undervisnings- och kostavgifter för elever	»	56,850
3. Ersättning av Alnarps egendom för 8,000 elevdagsverken å 4 kr.	»	32,000
4. Försäljning av köksväxter	»	2,500
5. Försäljning av jordbruksprodukter	»	7,800
6. Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frö- kontrollanstalt	»	4,000
7. Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning. .	»	5,000
Summa uppbördsmedel kronor 134,750.		

S a m m a n d r a g.

Utgifter	kronor	210,450
Särskilda uppbördsmedel	»	134,750
Nettoutgift kronor 75,700.		

Därest anslagsberäkningen godkännes av riksdagen, torde i sinom tid stat för anslaget få fastställas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Omkostnader* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förelagsanslag* av ..... kronor 75,700.

c. *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Materiel m. m., reservationsanslag.*

Departements-
chefen.

För innevarande budgetår har till institutet anvisats ett reservationsanslag av 10,000 kronor för materiel m. m. Institutsstyrelsen har med tillstyrkande av lantbruksstyrelsen äskat motsvarande anslag för nästkommande budgetår. Med förordande därav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Materiel m. m.* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 10,000.

d. *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, reservationsanslag.*

För innevarande budgetår har till institutet anvisats ett reservationsanslag av 4,000 kronor för bokinköp och bokbindning. Institutsstyrelsen har nu äskat höjning av detta anslag dels med 1,500 kronor för mejeriförsöken, dels med 1,000 kronor för trädgårdsförsöken. Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt äskandena.

Departements-
chefen.

Jag förordar höjning av ifrågavarande anslag med 1,000 kronor för trädgårdsförsöken och 1,000 kronor för mejeriförsöken samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 6,000.

e. *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Stipendier m. m.*

För innevarande budgetår har till institutet anvisats ett anslag till stipendier m. m. å 7,900 kronor, varav 4,400 kronor avse stipendier och 3,500 kronor studieresor. Institutsstyrelsen har äskat motsvarande anslag för nästkommande budgetår, vilket tillstyrkts av lantbruksstyrelsen.

Departements-
chefen.

Jag förordar, att anslag för angivna ändamål måtte utgå med oförändrat belopp, samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Stipendier m. m. för budgetåret 1937/1938* anvisa ett anslag av ..... kronor 7,900.

f. *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Byggnadsarbeten m. m. för försöksverksamhet, reservationsanslag.*

I det föregående har jag förordat medelsanvisningar för dels byggnads- Departements-
chefen. arbeten samt inventarier och inredning avseende avdelningen för trädgårdsförsök vid Alnarp med (91,400 + 25,000 =) 116,400 kronor, dels engångsutgifter för inventarier m. m. avseende försöksstation vid Rånna i Skaraborgs län med 17,000 kronor, dels ock inköp av fastighet och iordningställande av byggnad vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker med 13,500 kronor. Sammanlagda beloppet av dessa engångskostnader utgör (116,400 + 17,000 + 13,500 =) 146,900 kronor. Med åberopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Byggnadsarbeten m. m. för försöksverksamhet* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 146,900.

g. *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Lokala trädgårdsförsök.*

Enligt 1936 års beslut angående försöksverksamhet på, bland annat, träd- Departements-
chefen. gårdsodlingens område skall till lokala försök anvisas ett årligt belopp av 4,000 kronor. Grunder för anordnande av sådana försök hava angivits av 1931 års utredningsmän i av dem avgivet betänkande med utredning och förslag rörande organisationen av försöksverksamheten på växt- och trädgårdsodlingens område. Mot dessa grunder har erinran ej framställts vid Kungl. Maj:ts och riksdagens behandling av försöksfrågorna under fjolåret. Det torde emellertid böra bero på Kungl. Maj:t att fastställa närmare villkor för anslaget användning. Beloppet torde för nästa budgetår lämpligen kunna anvisas till lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, som genom sin avdelning för trädgårdsförsök kommer att hava ledningen av den lokala försöksverksamheten på ifrågavarande område. Då den nya försöksorganisationen träder i verksamhet först från och med den 1 januari 1938, torde anslaget för ifrågavarande budgetår böra begränsas till hälften av årsbeloppet. Med åberopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Lokala trädgårdsförsök* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av ..... kronor 2,000.

Kungl. Maj:ts proposition nr 261.

Till vad föredragande departementschefen, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, under punkterna a—g hemställt lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Thygesen.